

časopis

ZEMĚDĚLSKÁ PÔDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

LEDEN 2015
77. ROČNÍK

HEJNICKÉ AKTIVITY S POZVÁNKOU
ARANŽOVÁNÍ S NÁDECHEM ADVENTU
SOUTĚŽ VETERINÁRNÍCH ŠKOL
VYHODNOCENÍ ŽÁKOVSKÝCH DOSTIHŮ
DOVIDENIA TALIANSKO
NOVÉ TECHNOLOGIE VE VZDĚLÁVÁNÍ
TELEWORKING – HOMEWORKING

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

Obsah

Contents

	Do nového roku – z myšlenkového odkazu našich předchůdců	3		For the New Year Food for thought from our forefathers	3
	Profese učitele a poradce v odborném vzdělávání Vystoupení zahraničních hostů, 3. část	4		Professions of a teacher and practical training advisor Foreign Guest Lecture, Part III	4
	Potřebnost zemědělských absolventů na trhu práce je neoddiskutovatelná Z jednání Valné hromady Asociace, 2. část	5		Need for agricultural graduates on the labour market is indisputable From the General Meeting of the Association, Part II	5
	Národní kulatý stůl k odbornému vzdělávání	11		National Round Table on professional education	11
	Pedagogika a sociológia vo vysokoškolskom vzdelávaní Konferencia k 50. výročiu výučby sociológie na SPU v Nitre	12		Pedagogy and sociology in university education Conference on 50th anniversary of teaching sociology at Slovak Agricultural University in Nitra	12
	Perspektivy technológií ve vzdělávání	14		Perspectives on technology in education	14
	Dovidenia Taliansko, uvidíme sa v Lotyšsku	15		Bye bye Italy, we'll see you in Latvia	15
	Setkání kateder rostlinné výroby v Českých Budějovicích	17		Meeting of departments of arable farming in Budweis	17
	Brněnská růže 2014 tentokrát v duchu podzimu a adventu	19		Brno rose 2014 - this time in the spirit of autumn and advent	19
	Hejnické podzimní aktivity a lednová pozvánka	21		Autumn activities in Henice and january invitation	21
	HIPPOSPOL CUP 2014 Vyhodnocení seriálu žákovských dostihů	23		Hippospol Cup 2014 Evaluation of series of cadette races	23
	Na odborné exkurzi v Paříži	24		Professional visit to Paris	24
	O Šemíkovu podkovu	25		Šemík's horseshoe cup	25
	8. ročník soutěže středních veterinárních škol	26		8th annual competition of veterinary schools	26
	Podzimní aranžování s nádechem adventu	27		Autumn arranging with a hint of Advent	27
	Budoucnost v čistém životním prostředí	28		Future in clean environment	28
	Práce na dálku – práce doma	29		Teleworking – homeworking	29
	Vzdělávací akce pro poradce	30		Educational activities for advisors	30
	Výstavy a veletrhy únor 2015	31		Exhibitions and trade fairs in February 2015	31
	Proč se na Cejlonu pěstuje čaj a ne káva	32		Why Sri Lanka grows tea and not coffee	32
	Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás I. část Česká akademie zemědělských věd	33		Notes from the road to top agricultural scientific institution in the country Part I Czech academy of agricultural sciences	33
	Staří hospodářové byli šťastnější?	35		Were farmers happier in the olden days?	35

Časopis vychází jednou za měsíc podle školního roku; číslo 5, ročník 77, vyšlo v lednu 2015

Časopis vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Mánesova 1453/75, 120 00 Praha 2, tel.: +420 222 000 439, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz
spolupracuje s Agroiústutem Nitra, štátny podnik, Akademická 4, 949 01 Nitra, tel.: +421 377 721 802, e-mail: Zuzana.Horvathova@agroinstitut.sk
www.zemedelskaskola.cz

Do nového roku

– z myšlenkového odkazu našich předchůdců

Moudrost je třeba nejen získávat, ale i používat.

Marcus Tullius Cicero, 106–43 př. n. l.

... Nejpošetilejším ze všech omylů je, když si mladé hlavy myslí, že ztratí originalitu, jestliže uznají pravdy, které uznal někdo před nimi...

Johan Wolfgang Goethe, 1749–1832

... Pro nevědomce je i sama nevědomost sladká a zkažený má rád své chyby jako vlastní podobu, o níž se třese...

Jan Amos Komenský, 1650

Kdežto řemeslník dle vzorů, umělec dle ideí pracuje – podržena jest práce rolníkova zákonům přírody.

Justus von Liebig, 1803–1873

... Nacházejíce často mezi lidmi nevděčnost a zlobu, nemáme se u zvířectva hospodářského co obávat protivenství a nevděku, pokud s ním dobře zacházíme...

Karel Lambl, 1860

Nepracujme pouze pro sebe, pracujme též pro své potomky a šťastný národ, jehož synové žehnají předkům, že pojistili jim bytí duševní i materiální...

František Farský, 1882

Svoboda je zlatá, ale na svém místě – tam, kde je uvědomělý, zralý lid...

Jan Baptista Uhlíř, 1885

... Naše bytí záleží v naší vzdělanosti. Máme-li podstoupiti konkurenční boj se sousedními národy, jest třeba, abychom se ozbrojili k tomu tou nejmocnější zbraní: totiž vzdělaností...

Vilém Teklý, 1887

... Zvířeti náležela dříve Země, než-li člověk na ni se objevil. S nynější jeho suverenitou jsou spojeny jisté povinnosti...

Bohumil Bauše, 1909

Dokonalá výchova má míti za účel nejen štěstí jednotlivcov, ale neméně i jeho hodnotu pro společnost. Toť odvěký zákon přírodní; jednotlivec musí nutně sloužit též zájmům celku, byť měl při tom trpěti...

Antonín Stach, 1922

... Kdybychom neměli vzdělaných zemědělců, selhávaly by všechny ostatní prostředky sebenákladnější, jimiž chceme zemědělství povznést...

Z veřejných prostředků na školství a vyučování zemědělské v našem státě poskytuje se poměrně daleko méně, nežli na školství průmyslové a živnostenské nebo školství obchodní...

Edvard Reich, 1928

... Umění mluvit o ničem na venkově vzdělaný selže...

Ing. dr. František Boleloucký, 1928

Znáte významné osobnosti, které působily na vaši školu? Naši předchůdci, jejichž citáty uvádíme, ve většině zanechali významné odkazy např. i na školách v Boskovicích, Dačicích, Olomouci, Kroměříži, Brně, Roudnici n. L., Jindřichově Hradci, Táboře, Praze, Děčíně-Libverdě, Chrudimi, Přerově, Rakovníku, Kadani... nebo přímo ovlivnili vývoj celého zemědělského školství.

-JR- ✨

Ilustrace Jiří Buchta

Profese učitele a poradce v odborném vzdělávání

Vystoupení zahraničních hostů, 3. část

Opět se vracíme k mezinárodnímu metodicko-didaktickému semináři, který se uskutečnil 23. a 24. září 2014 v prostorách Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze – Malé Chuchli. Seminář byl určen ředitelům cvičných škol, koordinátorům pedagogické praxe, cvičným učitelům a pracovníkům institucí pro odbornou praxi studentů oboru „Poradenství v odborném vzdělávání“.

Na této pravidelné akci se sešlo na 30 tuzemských i zahraničních účastníků – představitelů středních odborných škol a univerzit a zástupců dalších vzdělávacích organizací. Cílem seminářů je udržovat vazby s odborným školstvím a zároveň předávat informace, které by mohly přispět k řešení aktuálních problémů ve školství. Předány byly rovněž zkušenosti zahraničních kolegů.

Holandský pedagog, krajinný inženýr **Ing. Jan-Willem Noom** je dlouholetý partner chuchelského institutu. Ve své přednášce „**Profesní růst učitelů středních škol v Nizozemí**“ rozvinul i téma struktury nizozemského vzdělávacího systému. Už sedm let pracuje jako univerzitní učitel, v současnosti se věnuje didaktice odborných předmětů. Přes 15 let pracují na vývoji kompetencí pro učitele.

Nizozemské děti chodí povinně do školy už od 4 let, ve 12 letech vykonávají důležitou národní zkoušku. Výsledky s posudkem učitelů rozhodují o dalším směřování žáků. Pokračování určují tři základní pilíře. První je pro praktické vzdělávání (nižší odborné vzdělávání), následuje tzv. učňovské školství, které zahrnuje praktické obory. Druhým pilířem je pětiletá škola – ta obsahuje všeobecně vzdělávací i praktické předměty. Po absolvování je možno pokračovat na vyšší odborné škole. Poslední pilíř – nižší stupeň gymnázia – nabízí všeobecné předměty a je přípravou na vysoké školy, na univerzitní vzdělávání.

Systém umožňuje v různých stupních opustit školu a vstoupit na trh práce. Zahrnuje i velkou prostupnost horizontální – žáci, studenti mohou přecházet i do druhých pilířů, a to od praktických po univerzitní.

A jak je to v Holandsku s přípravou učitelů? Rozlišují několik úrovní přípravy učitelů. Učitelé odborných předmětů pro střední školy se připravují převážně na bakalářské úrovni vzdělávání. Vláda podporuje další růst učitelů, např. novými specializacemi v magisterském studiu. Může to být manažerský směr, který mohou absolvovat i učitelé ne pouze ředitelé škol. Nejvyšší úroveň je doktorské studium (pro vysokoškolského učitele).

Novým stupněm je tzv. doplňující studium, je to „poloviční úroveň“ než bakalář, s poloviční dobou studia. Absolvent může působit např. jako asistent učitele.

Univerzita poskytuje nejenom pedagogickou přípravu, ale i odbornou zemědělskou přípravu pro jednotlivé obory – tím se liší od našeho systému (u nás je oddělený). V Nizozemsku nepřipravují absolventy pouze v učitelství, ale i v poradenství, s potřebnou šíří kompetencí. Mají svůj vlastní systém, seznam kompetencí, co má učitel zvládnout. Nově nabízejí např. kompetence k výzkumným činnostem..., to se v současnosti na školách žádá, a dává učitelům lepší možnost řešit různé problémy. Kompetence jsou stanoveny v souladu s trhem práce.

Student během semestru absolvuje přednášky, praxi, jak požaduje daný stupeň kompetence, pak obhájí, jakým způsobem stanovené úrovně kompetence dosáhl. Na závěr už je schopný mít určitou vedoucí roli.

A budoucí rozvoj vzdělávacích kvalit učitelů v Nizozemsku? Do r. 2015 by mělo mít 70 procent učitelů magisterské studium, pro podpoření tohoto cíle je určen nový druh stipendia. Další novinka – učitelé budou prokazovat na portfoliu každý rok své aktivity, svůj růst. K tomu slouží i nabídka vzdělávání pro učitele.

Učitelská profese je velmi variabilní. Učitel musí zvládat nejen výuku, celoživotní vzdělávání, ale třeba i komunikaci se zaměstnavateli... Rozvoj učitele jako profesionála má tři základní pravidla – pedagogický výzkum, spolupráce s praxí, spolupráce s veřejností.

Podle Jan-Willema Nooma se na univerzitě řídí myšlenkou propojení školy s veřejným prostorem, s komunitou, s regionem, usilují o propojení mezi školami, firmami, podniky..., vše s cílem, aby vzdělávání bylo konkrétní, potřebné, praktické, spojené s životem, s potřebami. Systém stále vyvíjejí, nikdy není uzavřený.

Středoškolské učitelé v Holandsku jsou o něco méně placeni než učitelé vysokoškolské, ale pozice „není špatná“ ani pro začínajícího učitele.

I zkušenosti dalšího zahraničního hosta byly cenné. Pan **doc. Ing. Roman Hrmo, Ph.D.**, je prorektorem pro kvalitu a rozvoj a vedoucím Ústavu didaktiky, techniky a edukačních technologií Dubnického technologického institutu v Dubnici nad Váhom. Prostřednictvím své přednášky „**Kariérní řád učitelů na Slovensku**“ mohl předat svým posluchačům aktuální zkušenosti, protože kariérní řád učitelů už je na Slovensku v chodu. Vystoupení nepostrádalo příjemný smysl pro humor a nadsázku.

Doc. Hrmo působí v teorii vyučování středních odborných technických předmětů na soukromé vysoké škole, která jediná zabezpečuje technické vzdělávání pedagogů.

Na Slovensku funguje už pět let čtyřstupňový kariérní systém. Učitelé se po postupu do dalšího stupně dostávají do vyšší platové třídy. K atestaci musí nasbírat určitý počet kreditů, získávají je za sebevzdělávání, lektorskou práci nebo aktivity pro rozvoj školy. Kariérní systém funguje formou kreditního systému. Aktuální stav, upozornil doc. Hrmo, nemusí být trvalý, změny ve školním systému se mohou odrazit i v této oblasti.

Jak dokázat, jak změřit, že učitel dosáhl určitého stupně vzdělání? Je nutná solidní analýza vzdělávání učitelů, „aby to nezačalo a neskončilo jen na financování“. Na Slovensku existuje sedm kategorií pedagogických pracovníků, dále je sedm kategorií učitelů.

Co to je profesní rozvoj? Prostřednictvím čeho se profesní rozvoj v kariérním systému kontinuálního vzdělávání uskutečňuje? Jak už bylo výše uvedeno, od učitelů se očekávají tvořivé aktivity v souvislosti s výkonem pedagogických nebo odborných činností. Necelou polovinu vzdělávání zabezpečují metodická pedagogická centra, ale v jejich nabídce chybějí odborné předměty. Pro 1. atestaci stačí předvést svůj tvořivý přístup, pro 2. atestaci – uplatnění významných inovací.

Ale jak zajistit pro asi 115 tisíc slovenských učitelů potřebný zdroj financí? A tady je podle doc. Hrma problém! Financování nebylo zajištěno, došlo k revizi zákona. Učitel se rovněž nemůže vzdělávat, pokud jeho vzdělávání není zařazené do vzdělávacího plánu, nutný je souhlas ředitele. Bez tohoto „nemá šanci“, i kdyby měl o vzdělávání zájem.

Jaké nabídky celoživotního vzdělávání na školy přicházejí? Nabídka je vysoká, sestavit vzdělávací plán může být ale složité. Je nutné vytvořit analýzu potřeb učitelů a podle toho připravovat vzdělávací aktivity. Nekvalifikovaní učitelé se nemohou do systému vzdělávání zapojit. Co motivuje pedagogy k dalšímu vzdělávání? Podle doc. Hrma je to vyšší finanční ohodnocení!

O kariérním řádu učitelů v České republice se zmíníme v následujícím čísle.

Potřebnost zemědělských absolventů na trhu práce je neoddiskutovatelná

Z jednání Valné hromady Asociace, 2. část

Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru uspořádala 12. listopadu 2014 Valnou hromadu. Hostitelem setkání ředitelů škol – členů asociace a hostů – se tentokrát stala Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž. Po úvodním vystoupení předsedy Asociace Mgr. Otakara Březiny (uvedeno v prosincovém čísle) přinášíme informace z vystoupení hostů.

Dotace pro rok 2015

O nastavení podmínek čerpání dotací v roce 2015 přijela do Kroměříže informovat školy **Ing. Kateřina Bělinová**, ředitelka odboru přímých plateb Ministerstva zemědělství ČR.

Všechny nové prvky nejsou pro žadatele příznivé, a proto se ministerstvo snaží zemědělce informovat o tom, co je čeká. Přestože školy nejsou typickou strukturou žadatelů, přesto jsou specifickou skupinou, která je pro rezort velmi důležitá. Při nastavování podmínek shledali, že by některým žadatelům mohla jedna z podmínek

činit potíže nebo ji potřebovali trochu vysvětlit. Chtěli, aby žadatelé byli na tuto poměrně složitou situaci připraveni.

Jedná se o podmínku tzv. aktivního zemědělce. Je to podmínka nová, zavádí se evropskou legislativou, tzn., že členské země ji musí aplikovat bez ohledu na vlastní nastavení a nemají možnost ji nějakým způsobem zjednodušit (pouze zpřísnit). Česká republika k tomu přistoupila tak, že převzala přesně to, co říká evropská legislativa, nenastavuje žádná nad rámecová kritéria, či složitější úpravy.

Podmínka aktivního zemědělce je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1307 z roku 2013 čl. 9 a říká, že žadatelem o přímé platby může být pouze aktivní zemědělec.

Aktivní zemědělec je posuzován podle určitých kritérií. Vstupují tam subjekty, které čerpají dotace vyšší než 5000 euro, což je velmi zhruba 140 tisíc Kč, jsou to žadatelé s výměrou 20 ha a výše. U těchto se posuzuje, zda jsou či nejsou aktivní zemědělci. (Žadatelé s menší výměrou jsou za aktivní zemědělce považováni automaticky.)

První krokem pro posouzení je prověření jejich ekonomických činností. Evropská legislativa vymezuje skupinu asi pěti okruhů činností, u kterých ten subjekt a priori není považován za aktivního zemědělce (je to tzv. negativní seznam, list). Činnosti jsou přímo vyjmenované v článku 9, na seznamu jsou: služby s provozováním letišť, s provozováním železnice, služby v oblasti nemovitostí, provozování sportovních a rekreačních areálů.

Tyto činnosti z evropské legislativy představují nějakou překážku při žádání dotace. Pokud je má žadatel zapsané v rámci svých ekonomických nebo obchodních aktivit – ať už v obchodním rejstříku, živnostenském rejstříku, či k nim má jen oprávnění, tak tento subjekt dál bude muset prokazovat podíl svých zemědělských příjmů z celkových příjmů. Cílem je prokázat, že zemědělská činnost je pro toho žadatele převažující.

V dalším kroku po té, co se prověří výše přímých plateb, se prověří ekonomické činnosti – výše příjmu ze zemědělství a porovnává se s výší příjmu z nezemědělských činností.

Subjekty, které mají více než 5000 euro přímých plateb, a které provozují jednu z těch negativních činností (není důležité, zda v daném okamžiku aktivně, či má subjekt k provozování pouze oprávnění) musí prokázat (jsou dvě možnosti), že alespoň 5 % z příjmů nezemědělských je částka přímých plateb, tj. přímé platby tvoří minimálně 5 % částky z nezemědělských příjmů, nebo alespoň jedna třetina celkových příjmů je příjmů zemědělských, čili příjmy ze zemědělských činností (příjmy ze zemědělské prvovýroby) jsou alespoň třetina příjmů celkových.

Příjmy se hodnotí v rámci účetních dokladů, daňových přiznání... Je velmi malý prostor k jakýmkoliv úpravám příjmů v zájmu naplnění uvedených kritérií.

Na úrovni České republiky nepadají v úvahu žádné výjimky pana ministra, i když ten je velmi nakloněn tomu, aby zemědělské školy měly přístup k přímým platbám bez jakýchkoliv potíží. Výjimka

není možná – je to nařízení evropské. Žadatelem o přímé platby je žadatel, tzn. IČO, tj. subjekt s právní subjektivitou. U toho budou posuzovány ať už činnosti ekonomické nebo dále výše příjmů.

Žadatelů jako školských zařízení (dle registru SZIF – Státní zemědělský intervenční fond) je poměrně hodně, poměrně dost jich má evidované tzv. negativní činnosti. Shledali dokonce i některé střední školy, které ve zřizovacích listinách měly uvedenou příslušnou negativní činnost, ale v registru uvedena nebyla.

A co je to zemědělská činnost?

Podle definice je to produkce, chov zvířat nebo pěstování zemědělských plodin včetně sklizně, dojení, plemenářské činnosti a chovu zvířat pro zemědělské účely. A pouze příjmy z této činnosti se počítají jako zemědělské. Legislativa ještě umožňuje k tomu zohlednit dotace z přímých plateb a dotace z druhého pilíře, tzn. z Programu rozvoje venkova. Jakýkoliv jiný příjem je nezemědělská činnost neboli nezemědělský příjem.

Projekty financované z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD) budou započítatelné do příjmu ze zemědělské činnosti. Ostatní projekty nebudou příjmem ze zemědělství. Příjmy z rybářství a lesnictví sice zákon o zemědělství považuje za zemědělskou činnost, ale dle výše uvedené definice to není zemědělská činnost ve smyslu evropské legislativy.

K výměře 20 ha

Posouzení je dáno částkou 5000 euro. Je to přepočteno pro praktickou představu každého, ale těch 5000 euro se ještě bude přepočítávat podle nějakého konkrétního kurzu. A zejména těch 5000 euro je částka přímých plateb před tím, než eventuálně byla ze strany SZIF uložena nějaká snížení nebo sankce. I kdyby reálně někdo dostal přímé platby 4800 euro, ale bylo tam nějaké snížení, a ten původní výměr byl např. 5100 euro, tak už spadne do prokazování aktivního zemědělce. Každý, komu byly přiznány přímé platby v částce menší za poslední rok podání žádosti (za předchozí rok podání žádosti), tak je automaticky aktivním zemědělcem.

Základní pojmy pro přímé platby vymezuje článek 4, nařízení 1307. Článek uvádí, kdo je žadatelem, na co se dá žádat, jak se vymezují jednotlivé kultury, zemědělské půdy atd.

Aktivního zemědělce upravuje, jak už bylo řečeno, článek 9, nařízení 1307, a dále článek 11 prováděcího nařízení č. 639 z r. 2014;

a to říká, z jakých let se započítávají příjmy. (Je tam jeden časový rozdíl – 5000 euro se posuzuje za předchozí kalendářní rok, kdežto příjmy se posuzují za u nás uzavřený kalendářní rok, aby se stejné hodnoty objevily v rámci účetních uzávěrek a daňových přiznání.)

Bioplynové stanice

Provozování bioplynové stanice je nezemědělskou činností, i když pro určité účely některých podpor byly bioplynové stanice zohledňovány jako zemědělská činnost (podle naší národní úpravy).

Zemědělci, kteří mají pouze bioplynku a neprovozují žádnou z těch zakázaných negativních činností, jsou aktivní zemědělci. Aktivním zemědělcem není ten, kdo provozuje jednu z těch negativních činností nebo zemědělci, kteří provozují službu. Pokud nebudou mít některou z negativních činností, tak jsou aktivní zemědělci – podle evropské legislativy.

Neuvažuje se u zemědělských škol o nějaké výjimce?

Úprava, jak stojí teď, umožňuje členských zemím jenom zpřísnění (tzn. obohatit seznam negativních činností o další činnost nebo snížit limit 5000 EUR na menší síto...). Ale u nás v rozsahu znalosti velikostní struktury českých zemědělských podniků byla ponechána ona horní hranice. Ministerstvo zemědělství se nezříká možnosti intervence, ale byl by to běh na dlouhou trať s nejistým výsledkem.

V následně diskuzi se někteří ředitelé domnívali, že uvedený problém se bude týkat i dalších evropských zemědělských škol, ne jenom našich, a proto je třeba k tomu vznést námitky.

Mnohým se nelíbilo, že kdo např. provozuje pouze bioplynku, tedy má příjem z nezemědělské činnosti, zemědělské dotace bude brát. A ten, který provozuje zemědělskou činnost, má zemědělský

tržby, ale protože dostává od státu příspěvek na provoz, na mzdy učitelů, tak ten dotace brát nebude.

Podle Ing. Bělinové ale problém není v tom, že školy dostávají prostředky na provoz..., ale že vykonávají jednu z těch negativních činností. Jedna z cest by mohla být..., některé subjekty uvažují o zřízení zvláštního právního subjektu (s vlastním identifikačním číslem), který nebude zatížen v tomto smyslu onou zakázanou činností.

Školská zařízení jsou stanovená jako způsobilí žadatelé jak v zemědělských investicích, tak v lesnických investicích, nicméně Program rozvoje venkova probíhá připomínkováním Evropské komise a už ve dvou předchozích obdobích s tím měla komise trochu problémy. Jasnější stanovisko my mohlo být známo v prvním čtvrtletí 2015.

Koncepce vzdělávání, stipendia, školní závody...

Dalším hostem z ministerstva zemědělství byla stálá spolupracovnice škol Asociace Ing. **Ludmila Gočálová**. A nové zprávy?

Do vnitřního připomínkového řízení byla předložena „Koncepce vzdělávání MZe na období 2015 až 2020“. Před tím ještě proběhlo připomínkové řízení Národní rady poradenství a vzdělávání pro zemědělství, kde jsou zastoupeny i nevládní organizace, zástupci asociace, kteří všichni měli možnost se ke koncepci vyjádřit (připomínky byly akceptovány).

Koncepce se i týká jednoho ze čtyř důležitých pilířů – optimalizace počtu absolventů a zvýšení kvality absolventů. Na jednáních se mj. diskutovalo i o nutnosti propagovat naše obory, změnit náhled na zemědělství, financovat mediální kampaň...

Ve spolupráci s Ústavem zemědělské ekonomiky a informací připravují první krok – vydání publikace se seznamem škol v jednotlivých krajích, které vyučují zemědělské obory.

Co je nového v oblasti stipendií?

Stipendia by měla sloužit jako motivace nových uchazečů o studium na střední odborné škole a v současnosti už fungují. Na trhu práce je nedostatek našich absolventů (středoškolských i vysokoškolských), podniky začínají tuto záležitost řešit, stipendia z podniků u některých oborů už přicházejí. Vzhledem k daňové úlevě podnikům na poskytovaná stipendia se tento způsob motivace bude rozšiřovat.

Ministerstvo zemědělství apeluje na kvalitu vzdělávání. Vymezuje tři aspekty – kvalitu pedagogů, kvalitu učebních materiálů a kvalitu praxe. Na vzdělávání pedagogů je třeba vyvinout jednotný tlak, aby se také dostali do praxe, aby jejich vzdělávání bylo aktivní a ne pouze teoretické v lavicích.

Jak už bylo vícekrát projednáváno na zasedání Výkonné rady Asociace a bylo uváděno v časopise – je vznesen požadavek, aby si absolventi některých zemědělských oborů mohli na základě vyučení nebo maturity požádat o vydání certifikátu, který je bude opravňovat zacházet s přípravky na ochranu rostlin. Ministerstvo zemědělství má zájem, aby absolventi nemuseli podstoupit další vzdělávání v oblasti, kterou už úspěšně na střední škole po čtyřech letech završili (např. rostlinolékařství). Absolvent konkrétních oborů by mohl s maturitním vysvědčením přímo zažádat o příslušný certifikát na odbornou způsobilost. Záležitost je třeba ošetřit u rámcového vzdělávacího programu.

Z ministerstva školství vzešel požadavek predikce počtu absolventů zemědělských škol. Je nutné za rezort zemědělství připravit jednotný materiál, ze kterého bude zřejmé, jaké obory je třeba podpořit.

Ministerstvo zemědělství jako jediný rezort poskytuje finanční prostředky na vzdělávání učitelů, na dotační program podpory praxe, spolupráce škol a podniků, na odborné soutěže.

Ministerstvo školství připravuje „Koncepti praktického vyučování ve středních zemědělských školách“. Po vzájemném setkávání, společných závěrech se na ministerstvu školství formuje pracovní skupina ke zpracování materiálu o zajištění praxe, odborného výcviku na středních zemědělských školách (monitoring školních statků). Výsledky ovlivní vznik center odborného vzdělávání a další podporu praktické činnosti.

Pro možnosti praxe školy využívají dotačního programu 9. E. – Školní závody, podařilo se prosadit navýšení finančních prostředků. Opět se může žádat o podporu i na maturitní obory (ale jen čistě zemědělské – nepodporují ekologii a ekonomické obory). Pozor je třeba dávat – při předkládání žádostí – na správné kódy oborů a na podmínku minima 8 žáků za rok. (Do konce roku šlo

podat žádost o prodloužení jmenování stávajících školních závodů nebo o jmenování nových subjektů.)

Praktické vyučování

Ing. Jaroslava Nekvasilová pravidelně zastupuje v oblasti vzdělávání Agrární komoru ČR. I Agrární komora spolupracuje na koncepci praktického vyučování, a proto se informace prolínají s předešlými uvedenými. Upřesnila zmínku – ministerstvo školství bude tvořit materiál ohledně praktického odborného zemědělského školství – a vyzvala školy, pokud mají nějaký dobrý nápad, jak by praktické vyučování v zemědělství mělo dál vypadat, kam by se mělo ubírat, tak prosí o sdělení, rádi myšlenky nějak zapracují.

Vzdělávání i knihovnická činnost

Za Zemědělské poradensko-vzdělávací centrum a Knihovnu Antónína Švehly, ÚZEI Praha vystoupil **Ing. Jaroslav Vítek, MBA**. Vyřídil pozdrav od nové paní ředitelky instituce, Ing. Michaely Šolcové.

Poděkoval školám za to, že přijímají jejich práci (s podporou ministerstva zemědělství) v oblasti vzdělávání, za zpětnou vazbu, za pomoc plnit úkoly. Dobrou zprávou je, že vzdělávání – transfer, tak jak je nastaven, je plně podpořen ve stejném rozsahu v rámci tematických úkolů i pro příští rok.

Na stránkách časopisu už vícekrát zmiňovaná publikace pana Ing. Rozmana o vývoji a osobnostech zemědělského školství se digitalizuje a v brzké době bude zveřejněna. Už zmiňovaná propagace zemědělského školství by se měla opírat i o tu 150letou historii, měla by se opírat o osobnosti, které ze zemědělských škol vyšly, které proslavily zemědělské obory nejenom v českých zemích, ale i ve světě.

Odbor chce být nejenom nositelem těch aktivních činností, významná je i činnost knihovny. V uplynulém období se podařilo např. zkatologizovat knihovnu zemědělské rady pro království České (předchůdce ministerstva zemědělství), je to nejcennější soubor děl, které má knihovna v depozitáři.

Nabídky rezortního odborného vzdělávání

Na předchozí vystoupení navázal **Dr. Josef Sívek**. Ústav zemědělské ekonomiky a informací Praha (oddělení poradenství a vzdělávání) podporuje svými aktivitami rezortní odborné vzdělávání. V roce 2014 se uskutečnily kurzy, semináře, nabídky (podrobněji na www.asven.cz, Dokumenty Asociace):

- transfer vědomostí z výzkumu a vývoje do praxe
- vzdělávání pedagogů k odborné rezortní problematice

- tvorba e-learningových kurzů pro učitele škol
- odborné vzdělávání lektorů kurzů pro další vzdělávání v oblasti používání přípravků na ochranu rostlin

ÚZEI je rovněž pro školní rok 2014/2015 organizačním garantem kurzů obecných zemědělských činností pro zemědělské podnikatele bez zemědělského vzdělání.

Národní soustava kvalifikací, závěrečné zkoušky

Ing. Zdeňka Szebestová z Národního ústavu pro vzdělávání Praha informovala přítomné o národní soustavě kvalifikací (NSK). U NSK2 probíhají letos práce v sektorové radě pro zemědělství a sektorové radě pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí na celkem 48 profesních kvalifikacích. Schváleno ministerstvem školství je pro zemědělství a lesnictví 64 profesních kvalifikací, složeno je 1633 úspěšných zkoušek.

V tomto školním roce se vytvářejí témata pro jednotné zadání závěrečných zkoušek pro obory vzdělání: zemědělec-farmář, opravář zemědělských strojů, zahradník, lesní mechanizátor, lesnické práce, opravářské práce. Od 1. ledna 2015 je využití témat pro školy povinné.

Seznam profesních kvalifikací, které byly schváleny MŠMT za poslední období v souladu se zák. č. 179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů jsou zveřejněny v informačním systému NSK: www.narodnikvalifikace.cz

Schválené profesní kvalifikace v oblasti zemědělství, lesnictví, zahradnictví, rybářství, potravinářství, vodní hospodářství, životní prostředí a zpracování dřeva (k 19. 11. 2014) byly uveřejněny i v prosincovém čísle Zemědělské školy, www.zemedelskaskola.cz

Profesní kvalifikace

Profesním kvalifikacím se na ministerstvu zemědělství věnuje **Ing. Ondřej Brožka**. K termínu konání valné hromady bylo vydáno přes 2500 osvědčení o získání profesní kvalifikace spadajících do našeho rezortu. Je potěšující, že autorizované osoby, které zkoušky provádějí, jsou z více než 80 % ze středních odborných škol. Největší počet zkoušek vedoucích k získání dokladu o profesní kvalifikaci jsou u oborů potravinářských, údržba veřejné zeleně, floristé. Navyšuje se i počet čistě zemědělských profesních kvalifikací, vyšší aktivitu očekávají u vodohospodářských a lesnických oborů.

Dokladem, který potvrzuje úspěšné vykonání zkoušky, je osvědčení o získání profesní kvalifikace. Toto osvědčení je veřejnou listinou podobně, jako jí jsou např. vysvědčení, výuční listy... Přes 80 % vydaných osvědčení je E a H oborů, v současnosti se schvalují

obory vyšší úrovně. Přítomné upozornil i na častou chybu – záměnu osvědčení s certifikátem o výstupu z projektu.

Pedagogická praxe

Ing. Emil Kříž, Ph.D. z Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity Praha referoval o spolupráci mezi institutem a středními odbornými školami. Zmínil především podzimní seminář „Profese učitele a poradce v odborném vzdělávání“, kterému se věnujeme už ve třetím pokračování na str. 4.

V říjnu 2014 proběhla na cvičných školách řízená pedagogická praxe studentů IVP kombinovaného studia Učitelství odborných předmětů. Váží si této spolupráce, v řízení a organizaci pedagogické praxe se nesetkali s žádnými nedostatky. Problematikou pedagogické praxe se zabývají i v rámci projektu Posílení pedagogické praxe v přípravě učitelů SOŠ, cílem je zvýšit připravenost studentů pro výkon profese učitele. Např. studenti 3. ročníku už na středních školách uskutečnili následkové praxe, další proběhnou na jaře 2015.

Střední školy rovněž osloví studenti bakalářského programu Učitelství praktického vyučování, snahou je větší zapojení studentů i na jiných činnostech cvičné školy. Studenti využijí prostředí škol i k výzkumnému šetření při psaní svých bakalářských prací. Mohly by i školy do budoucna pomoci s návrhy témat bakalářských prací studentů? Zpracovaná témata by následně střední školy využily pro výuku nebo jako podklad k dalšímu výzkumu.

Návrhy i z jiných oblastí Ing. Kříž vítá: kriz@ivp.czu.cz

Odborné kompetence učitelů

Hlavní manažer projektu OPVK (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost) **PhDr. Aleš Hradečný** uzavřel shrnutím informací zakončení projektu s názvem „Zvýšení odborných kompetencí učitelů v profilových zemědělských předmětech“. Projekt dotovaný z OPVK úspěšně proběhl a byl ukončen 28. února 2014.

Ministerstvo školství udělilo kurzům Práce s novými metodikami v předmětech Chov zvířat a Pěstování rostlin akreditaci v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Kurzů modulu Chov hospodářských zvířat se zúčastnilo celkem 121 pedagogů, kurzů pro modul Pěstování zemědělských plodin 120 pedagogů. Podpořeným účastníkům Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru vystavila certifikáty o absolvování kurzu v rozsahu DVPP.

Období udržitelnosti projektu potvrzuje následujících 5 let (začalo dnem 1. 3. 2014 a bude končit 28. 2. 2019). Asociace nabízí k rozebrání zbývající skripta pro předměty Chov zvířat a Pěstování

roślin projektu OPVK pro další učitele, kteří se nezúčastnili proškolení cílové skupiny.

Školní hospodářství . . .

Za komisi školních hospodářství podal zprávu **Ing. Jan Mácha**, ředitel Školního statku Humpolec. Situace kolem školních hospodářství zůstává stejná jako v loňském roce. Zůstávají asi čtyři samostatná školní hospodářství jako příspěvkové organizace, v západních Čechách jsou obchodní společnosti. Středočeský kraj má jeden velký samostatný školní statek, v jižních Čechách se připravuje něco podobného. Není třeba zde zdůrazňovat důležitost statků pro praxi žáků, čeká nás spousta práce. Bude potřeba mnoho úsilí k udržení těchto statků i mnoho úsilí při čerpání dotací, abychom praxi pro naše žáky udrželi, obhájili, aby žáci na praxi měli kam chodit. Zaměstnavatelé chtějí žáky, kteří nejenom že umí teorii, ale dokáží zvládnout i praxi.

. . . a problematika dotací

V následné diskuzi především zazněla problematika dotací pro školní hospodářství.

Měla by Asociace vyvinout úsilí a pokusit se ještě s ministerstvem školství, s ministerstvem zemědělství a ostatními institucemi řešit možnost úprav v oblasti dotace pro školní hospodářství? Podle přítomných zástupců ministerstva zemědělství jsou předpisy Evropské unie nepřekročitelné – „jsme v té věci velice slabým hráčem“. Ale i ostatní státy EU mají zemědělské školy a měly by tedy mít obdobný problém. K tomu však zazněla námitka – školní statky v podobě jako fungují u nás, při školách, ve většině států nemají. Mají jiný systém, praxi vykonávají v centrech a současný stav jim tedy vyhovuje. Pro nás je to ale začarovaný kruh.

Výkonná rada Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru z podnětů Valné hromady má v novém roce co řešit.

Valná hromada Asociace ukládá Výkonné radě:

- sledovat možnosti čerpání prostředků na dotační titul školní závody
- podpořit vydávání a využívání časopisu Zemědělská škola
- všem členům zaslat termíny pořádaných akcí a jednotlivé požadavky na příspěvky do pořádaných soutěží: asociace@cza-hu.cz
- jednat při schválení kariérního řádu, aby členem atestační komise byl s právem rozhodujícího hlasu ředitel příslušné školy
- jednat o zachování i do budoucna v oblasti maturitních zkoušek možnost volby mezi cizím jazykem a matematikou ve společné části maturitní zkoušky
- jednat o využití lékařské prohlídky před podáním přihlášky ke vzdělávání namísto povinných prohlídek žáků před zařazením do praktické výuky či odborného výcviku, dále řešit dodatečné prohlídky žáků pouze v případě změny zdravotního stavu
- v oblasti jazykového vzdělávání jednat o zavádění výuky druhého cizího jazyka na středních školách formou nepovinného předmětu a nezavádět plošně povinný druhý jazyk
- jednat k novele zákona o pedagogických pracovnících – nepřijímat nové pracovníky zásadně na dobu neurčitou – postupovat dle platného zákoníku práce
- připravit změnu názvu a stanov Asociace v období r. 2015 a 2016, aby byla v souladu s novým občanským zákoníkem
- intenzivně pokračovat v jednání s MZe o podpoře propagace škol rezortního zaměření
- podpořit zavedení povinných přijímacích zkoušek pro všechny obory vzdělávání ukončené maturitní zkouškou, a to na úrovni školského zákona pro všechny střední školy (bez rozdílu zřizovatele), Valná hromada podporuje zavedení plošného testování žáků 9. ročníků základních škol
- projednat s MZe možnost úprav v oblasti přímých plateb

Na závěr předseda Asociace a ředitel České zemědělské akademie v Humpolci Mgr. Otakara Březiny poděkoval všem, kteří pomáhají zvládnout Asociaci všechny vytyčené úkoly.

Další informace: www.asven.cz

Národní kulatý stůl k odbornému vzdělávání

Dne 7. ledna 2015 se v prostorách ministerstva školství uskutečnilo mezirezortní zasedání ke koncepci zemědělského školství. Kromě představitelů MŠMT se společného jednání zúčastnili zástupci za Poslaneckou sněmovnu ČR, Ministerstvo zemědělství ČR, Národní ústav pro vzdělávání a pracovní skupina pro zemědělské školství.

Jednání navazuje na společné setkání náměstků ministerstva školství a ministerstva zemědělství a na dohodu o podpoře spolupráce v odborném vzdělávání. Ve spojitosti s připravovanými výzvami pro operační programy je třeba řešit i praktické vzdělávání na středních školách i s tím související školní hospodářství, centra odborného vzdělávání...

V úvodním vystoupení podal **PaedDr. Josef Rydlo**, vedoucí oddělení středního a vyššího odborného vzdělávání MŠMT aktuální informace k roku průmyslu a technického vzdělávání. Celoroční kampaň bude podporovat technické, přírodovědné, ekologické, digitální a jazykové vzdělávání a environmentální výchovu s cílem změnit negativní vnímání průmyslu veřejností a získání uchazečů o příslušné studium.

Paní poslankyně **PaedDr. Ivana Dobešová** hovořila k pozici vyšších odborných škol i k uplatnění absolventů. V rámci poslanecké iniciativy bude usilovat o novelizaci vysokoškolského zákona ve věci prostupnosti vyššího odborného vzdělávání a vysokoškolských studijních programů (bakalářské programy).

V diskuzi o uplatnitelnosti absolventů bylo mj. zmíněno, že zaměstnavatelé vědí, jaké obory školství potřebuje, kolik a kterých zaměstnanců budou (i s větším výhledem) potřebovat. Problém je ale v systému řízení a financování školství a z toho vyplývající problém, proč školy otvírají nové atraktivní obory, které ale nemusí být tolik potřebné pro zaměstnavatele.

V prosinci 2014 byla schválena Koncepce vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR na období 2015–2020. Je trochu širší, netýká se pouze středních škol, jak uvedla za ministerstva zemědělství další z vystupujících – **Ing. Ludmila Gočálová** – týká se veškerého vzdělávání rezortu zemědělství. (Viz též v dalším článku na str. 7–8.)

Koncepce ministerstva zemědělství vycházela z analýzy – potřeba absolventů na trhu práce, jejich kvalita, prognóza vývoje. Už v současné době je nedostatek kvalifikovaných pracovních sil, přes 40 % pracovníků v zemědělství je starších 50let. Kvalita pracovní síly může ohrožovat konkurenceschopnost v zemědělství, naši soběstačnost a potravinovou bezpečnost. Koncepce má čtyři hlavní cíle: další odborné vzdělávání dospělých, mimoškolní vzdělávání dětí a mládeže, transfer poznatků z oblasti vědy a výzkumu do praxe, optimalizace počtu a zvýšení kvality absolventů. Celá koncepce je k dispozici: <http://eagri.cz/public/web/mze/poradenstvi-a-vyzkum/vzdelavani/koncepce-a-strategie/koncepce-vzdelavani-ministerstva.html>

Za Národní ústav pro vzdělávání Praha informovala paní **Ing. Zdeňka Szebestová**, která seznámila posluchače s několika vybranými statistickými údaji, jež se týkají zemědělského školství (z publikace Absolventi středních škol a trh práce).

Počet absolventů zemědělských oborů kategorie E, H, M do roku 2011 dlouhodobě klesal. Poslední 3 roky mírně kolísá okolo 3,9 tisíc (4,2 % všech absolventů středních škol). V dalších letech lze očekávat pokračování trendu stagnace počtu absolventů zemědělských oborů vzdělání.

Skupiny oborů 41 Zemědělství a lesnictví a 43 Veterinářství a veterinární prevence patří k málo početným skupinám oborů vzdělání, do kterých byl přijat v posledních letech přibližně stejný počet nových žáků (5,3 %), a to i přes nepříznivý demografický trend. Ve skupině oborů 41 je v současnosti v denní formě vzdělávání 15 oborů vzdělání kategorie M, L s asi 7 000 žáky a 10 oborů kategorie H a E s asi 9 000 žáky, v kategorii N v 7 oborech vzdělání je kolem 450 studentů. Nejpočetnějším oborem kategorie M je obor vzdělání 41-51-H/01 Agropodnikání, kategorie H obor 41-55-H/01 Opravář zemědělských strojů. Ve skupině 43 se v oboru vzdělání 43-41-M/01 Veterinářství vzdělává kolem 1 900 žáků. V rejstříku škol je 175 škol s obory skupiny 41 a 43.

Na trh práce ihned po škole přechází přibližně 42 % absolventů oborů kategorie M. Zaměstnavatelé v zemědělském sektoru se většinou nebrání přijímání absolventů, někdy je dokonce i preferují (přibližně 15 % zaměstnavatelů) – nejsou zatíženi pracovními návyky, mají novější znalosti, jsou ochotni se vzdělávat a umí lépe pracovat s počítači. Absolventi nemají ale dostatek praxe a pracovních zkušeností a potýkají se s nízkou úrovní pracovní morálky.

V odvětví zemědělství došlo v minulosti k výraznému snížení počtu zaměstnaných, až jejich podíl dosáhl 3,6 % ze všech zaměstnaných, což je hodnota pod průměrem celé EU (5,4 %). Podle prognóz vývoje zaměstnanosti do roku 2020 se očekává další snížení celkového počtu pracovníků v odvětví zemědělství, nastane však nutnost obsadit uvolněná pracovní místa v důsledku odchodu pracovníků do důchodu, a to zvláště v situaci, kdy odvětví zemědělství vykazuje vyšší věkový průměr než jiná odvětví. Nové trendy v zemědělství mohou podpořit poptávku po pracovnících s vyšší či širší kvalifikací.

Pokračování a návrhy koncepce praktického vyučování ve středních zemědělských školách přineseme v následujícím čísle.

Pedagogika a sociológia vo vysokoškolskom vzdelávaní

Konferencia k 50. výročiu výučby sociológie na SPU v Nitre

Katedra pedagogiky a psychológie Fakulty ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre oslávila v roku 2014 päťdesiate výročie svojej existencie a pri tejto príležitosti organizovala 16. októbra 2014 v spolupráci s Katedrou spoločenských vied a Slovenskou sociologickou spoločnosťou pri SAV medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom Pedagogika a sociológia vo vysokoškolskom vzdelávaní.

Katedra pedagogiky a psychológie vstúpila do druhej polstoročnice svojej existencie a za toto obdobie prešla mnohými organizačnými a štrukturálnymi zmenami, obdobiami svojho najväčšieho rozkvetu ale aj relatívnym útlmom svojej činnosti. Avšak od svojho vzniku až do dnešných dní kontinuálne udržiava svoje poslanie, a to – pedagogicko-psychologickú prípravu inžinierov – učiteľov odborných predmetov.

Či už ide o učiteľov sekundárneho alebo terciárneho stupňa, obe tieto kategórie okrem svojej odbornej erudície by mali disponovať aj pedagogickou kompetenciou. Na jednej strane pre učiteľov sekundárneho stupňa je pedagogická spôsobilosť podmienená súčasnou legislatívou, na strane druhej u vysokoškolských učiteľov nie je rozvíjanie pedagogických kompetencií kvalifikačnou podmienkou, a o to naliehavejšie táto požiadavka vystupuje v reálnej praxi, kde neplatí priama úmera vo vzťahu „čím lepší odborník, tým lepší učiteľ“. Požiadavka pedagogického vzdelania, nie je iba potreba súčasnosti, ale bola aktuálnou už pred pol storočím.

Katedra pedagogiky vznikla Dekrétom o zriadení katedry pedagogiky z 31. júla 1964, ktorý vydal vtedajší rektor VŠP v Nitre akad. Ing. E. Špaldoň, DrSc. V zmysle úpravy Ministerstva školstva a kultúry zo 14. 7. 1964 (č. 31135/64 III/1b ust. § 15 zákona o vysokých školách a § 10 nariadenia ministerstva školstva

a kultúry o organizácii a pôsobnosti vysokých škôl a ich zložiek) boli v roku 1964, okrem našej katedry, zriadené katedry pedagogiky na vysokých školách poľnohospodárskych v Prahe a v Brne, ktorých hlavnou úlohou bola a aj je príprava učiteľov odborných predmetov pre stredné školy pôdohospodárskeho zamerania.

V súčasnosti hlavnú náplň činnosti katedry okrem prípravy učiteľov profesijných odborných predmetov poľnohospodárskych, ekonomických, potravinárskych a technických pre stredné odborné školy formou Dopĺňujúceho pedagogického štúdia v dennej súbežnej prezenčnej forme pre študentov a v externej prezenčnej forme pre absolventov VŠ tvorí aj realizácia Kurzov vysokoškolskej pedagogiky pre vysokoškolských učiteľov.

Po spoločensko-politických zmenách v r. 1989, kedy padol systém povinnej pedagogickej prípravy učiteľov vysokých škôl, SPU v Nitre, ako jediná na Slovensku, kontinuálne venuje pozornosť pedagogickej príprave svojich učiteľov. Jednotlivé kurzy sú permanentne inovované. Vedenie univerzity a Fakulta ekonomiky a manažmentu, ktorá kurz zabezpečuje, týmto deklaruje záujem o skvalitnenie výučby majúci na zreteli axiómu, že učiteľ na vysokej škole musí – okrem odbornej pripravenosti – disponovať aj kvalitnou pedagogicko-psychologickou prípravou.

V intenciách požiadaviek na skvalitňovanie vysokoškolskej výučby sa niesli i témy prezentované a diskutované na konferencii.

V plenárnom rokovaní odzneli príhovory prof. RNDr. Zdenky Gálovej, CSc., prorektorky SPU pre vzdelávaciu činnosť a ECTS, doc. Ing. Ivety Zentkovej, CSc., dekanke FEM SPU, Ing. Emila Kříža, PhD., zástupcu riaditeľa pre hospodársku činnosť Institutu vzdelávania a poradenstvi ČZU v Prahe a doc. Ing. Gejzu Blaasa, CSc, nestora slovenskej sociológie poľnohospodárstva, dlhoročného pracovníka Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva pri SAV.

S hlavnými referátmi vystúpili doc. Mgr. Ing. Danko Moravčíková, PhD., vedúca Katedry spoločenských vied FEM SPU na tému: Sociológia na SPU v Nitre: „Čím je a čím by mohla byť...“ a PaedDr. Tímea Šeben Zatková, PhD., vedúca Katedry pedagogiky a psychológie FEM SPU, Nitra na tému: Vysokoškolská pedagogika a príprava učiteľov odborných predmetov v retrospektíve 50 rokov existencie Katedry pedagogiky a psychológie na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre.

Pri príležitosti 50. výročia boli udelené ocenenia pamätnou medailou FEM SPU dekanou doc. Ing. Ivetou Zentkovou, CSc. bývalým i súčasným pracovníkom Katedry pedagogiky a psychológie a Katedry spoločenských vied FEM SPU za ich prínos k rozvoju pedagogickej i vedecko-výskumnej činnosti v oblasti pedagogiky, psychológie a sociológie PhDr. Zdeňke Bátorovej, CSc., prom. fil. Drahomíre Kučírkovej, CSc., emeritnému doc. Ing. Štefanovi Mozolovi, CSc., Ing. Jaroslavovi Lörinčíkovi, CSc., doc. PhDr. Vladimírovi Mandovi, CSc, PhDr. Petrovi Porubčanovi, CSc., emeritnému doc. Ing. Jánovi Bakšovi, CSc., Ing. Gejzovi Blaasovi, CSc.

V sekciách konferencie Vysokoškolská pedagogika a vysokoškolské vzdelávanie a Sociológia v podmienkach vysokoškolských inštitúcií odznelo spolu šesťnásť príspevkov domácich i zahraničných účastníkov.

Z konferencie vyplynuli nasledovné závery:

- klásť väčší dôraz na profiláciu študijného celoživotného poradenstva na vysokých školách a dôraz na prípravu študijných poradcov,
- zdôrazňovať medziodborové riešenia problematiky vysokoškolskej výučby (sociologické, psychologické a pedagogické aspekty),
- podporovať ďalšie vzdelávania vysokoškolských učiteľov na úrovni katedier, fakúlt i samotného vedenia univerzity, v podpore ďalšieho vzdelávania vychádzať z edukačných potrieb začínajúcich učiteľov
- hľadať nové možnosti implementácie sociálnych médií a IKT do vysokoškolského vzdelávania,
- zostavovať flexibilné študijné programy, hľadať možnosti zaraďovania nových tém do existujúcich predmetov,
- väčší dôraz klásť na spojenie praxe s teóriou, čo si vyžaduje permanentnú inováciu obsahu vysokoškolského vzdelávania a nové prístupy vo vzdelávaní (do obsahu zaradiť aj oblasti vychádzajúce z aktuálnych celospoločenských potrieb ako sú napr. témy finančnej gramotnosti, globálne rozvojové vzdelávanie, rozvoj sociálnych zručností vo vysokoškolskej výučbe a pod.),
- zdôrazniť potrebu humanizácie vzdelávania.

Cieľom konferencie bolo okrem pripomenutia si spojeného päťdesiateho výročia existencie Katedry pedagogiky a psychológie a výučby sociológie Katedrou spoločenských vied tiež zdôrazniť požiadavku, že pôsobenie učiteľa, či už to v prostredí stredných alebo vysokých škôl nemôže byť výslednicou vedeckého poznania odboru a intuitívneho poznania podstaty výchovy a vzdelávania. Zámerom je uviesť rovnako študentov dopĺňajúceho pedagogického štúdia ako aj vysokoškolských učiteľov do pedagogického myslenia, motivovať ich k sebazdokonaľovaniu.

Príjemné ukončenie konferencie uzavrel spoločenský večer pri tónoch folklórneho súboru Slovenskej poľnohospodárskej univerzity – Zobor.

Veľká vďaka za možnosť pripomenutia si spojeného výročia patrí nielen vedeniu univerzity a fakulty za ich podporu, ale poďakovanie patrí všetkým súčasným i bývalým kolegom a spolupracovníkom, ktorí prispeli k činnosti katedry.

PaedDr. Tímea Šeben Zatková, PhD.

Katedry pedagogiky a psychológie FEM SPU Nitra ✨

Perspektivy technologií ve vzdělávání

V měsíci říjnu 2014 pořádal Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci již 10. ročník Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA pod názvem „Perspektivy technologií ve vzdělávání“. První část příspěvku, která zahrnovala problematiku vzdělávání mezi jednotlivými generacemi, byla uvedena v předchozím, prosincovém čísle.

Na jedné ze tří konferencí festivalu zazněly příspěvky: **Být či ne-být ONLINE – Pozitiva a negativa digitálních technologií ve vzdělávání, Vzdelávanie, technologie a meniaci sa svet**“, **Příležitosti a výzvy vysokých škol na počátku 21. století, Co zbývá na učitele, až budou učit počítače**, **Analytika učení – o čem mluvíme a co už víme, Technologie ve vzdělávání jako výzva pro nové informační povolání** a **Výzvy, příležitosti a nástrahy využívání ONLINE technologií očima studentů**.

Z přednesených příspěvků autora textu nejvíce upoutala prezentace „**Příležitosti a výzvy vysokých škol na počátku 21. století**“ pana FRANTIŠKA DALECKÉHO z brněnské vzdělávací organizace „Mimo školu“, která vzdělává pro život v 21. století. Tato organizace organizuje desetitýdenní rozvojový program – „Semestr Mimo školu“, který je zaměřený na sebevzdělávání. Lektor pan Dalecký popsal, „že zkratka MOOC (z anglického massive open online course – hromadný otevřený online kurz) je označení vzdělávacích kurzů s neomezeným počtem účastníků, ke kterým se přistupuje pomocí webu. Tento druh distančního neformálního vzdělávání vychází z myšlenek konektivismu (teorie učení v digitálním věku) – viz odkaz 1. MOOC je založen na principu sdílení a volnosti. Lektor připraví tematický obsah a časový harmonogram akce trvající zpravidla několik týdnů. Ke každému tématu připojí seznam odkazů na studijní materiály a pozvou odborníky na online přednášku.“ Viz odkaz 2.

Výuka v kurzech probíhá formou: video obsahu přednášek, učebních textů, úkolů k řešení (často s kontrolou a hodnocením ostatními účastníky), testy, kvízy, vzájemné spolupráce v diskuzních fórech. Po splnění podmínek v průběhu kurzu účastník většinou získává certifikát o absolvování kurzu.

MOOC kurzy jsou nabízeny zdarma. V rámci některých platform je možné získat ověřitelný certifikát (za poplatek), že jste kurz skutečně absolvovali vy. Autentizace probíhá např. snímáním tváře web kamerou anebo dynamikou psaní na klávesnici. Nicméně, i tyto ověřitelné certifikáty nejsou uznávány jako formální vzdělání.

Jak se na aplikaci konektivismu sluší, nejedná se o pouhý přenos pochopení dané problematiky od lektorů k účastníkům. Lektor i a přizvaní odborníci jen vytvářejí rámec, v němž je daná látka

účastníky kurzu dotvářena. Hlavním cílem však je propojit vzdělávací prostředí všech zúčastněných a jejich prostřednictvím ještě „teplé“ podnětné myšlenky v maximální míře šířit a posilovat tak vznik oblastí se zájmem o poznávání.“ Viz odkaz 3.

V dnešní době se MOOC zaměřují na široké spektrum oblastí. Vytvářejí se MOOC pro vzdělávání v oblastech: business, management, počítačová věda, ekonomie, pedagogika, přírodní vědy, humanitní vědy, sociální studia a další.

Přednáška pana Františka Daleckého naznačila několik možných cest, kudy by se vysoké školy mohly ubírat a čemu musejí v dnešní době čelit. Ve hře je mnoho proměnných, ať už nový přístup k obsahu či formě vzdělávání (kvůli lépe dostupným informacím), globální konkurence (vzdálenosti již nehrají roli), či postoj k celoživotnímu vzdělávání apod. Jednou z kladených otázek, které byly zajímavé, byla, zda jsou MOOC kurzy odpovědí na celoživotní vzdělávání.

Pan ONDŘEJ ŠTEFFL, ředitel společnosti Scio Praha měl příspěvek na téma: **Co zbývá na učitele, až budou učit počítače**. Řekl, že: „Dobrý učitel je lepší než Khanova škola – viz odkaz 4., ale Khanova škola je lepší než špatný učitel a Khanova škola je mnohem levnější než jakýkoliv učitel“. V budoucnosti budou přibývat nové výukové programy, např. MOOC, P2P vzdělávání (partnerství veřejného sektoru, dále jen „P2P“ – viz odkaz 5.) a další mimoškolní vzdělávací zdroje. Kdy a v čem nahradí učitele a kdy

je naopak učiteľ nenahraditeľný? Dobré odpovedi na takovú otázku nám pomohou lepšie sa pripraviť na budúcnosť, vzdelávaním učiteľů počínajúc, pres obsah a ciele vzdelávania až treba po možnosti a podmienky individuálnej péče o žiaka.

Pan **MICHAL ČERNÝ** z Filozofickej fakulty Masarykovy univerzity řešil problém **Technologie ve vzdělávání jako výzva pro nové informační povolání**. Nová specializace na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity se snaží najít odpověď na otázku, jakým způsobem zapojit nově požadované kompetence týkající se informačního vzdělávání, kreativního a kritického myšlení, či informačního digitálního kurátorství do procesu vzdělávání, a jak do něho implementovat jeho technologickou a informační stránku.

Ve školství budou potřební nejen kvalitní učitelé, ale i další odborníci, kteří budou do procesu vzdělávání vstupovat – např.: informační správce databází, informační architekt, informační poradce, informační manažer, informační zprostředkovatel, knowledge engineer atd. Budoucí vzdělavatelé by měli mít i speciální schopnosti jako např.: schopnost informačního vzdělávání, schopnost práce s moderní technikou, kurz koordinátora ICT, zkušenosti s projekty, praxe, stáže, znalosti informačních systémů, schopnost práce

s výzkumy sociálního charakteru, velké zkušenosti s e-learningem v různém provedení apod.

Na festival vzdělávání přijelo mnoho zajímavých řečníků, kteří mluvili o všem možném napříč celým tématem. Dohromady tak vytvořili skvělou mozaiku o aktuálních trendech a technologiích ve vzdělávání.

Josef Sívek, ÚZEI Praha ✨

Odkazy:

1. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Konektivizmus>
2. http://cs.wikipedia.org/wiki/MOOC#cite_note-1
3. BRDIČKA, Bořivoj. Masivní otevřené online kurzy. In: [online]. [cit. 2014-05-25]. Dostupné: <http://spomocnik.rvp.cz/clanek/10725/>
4. <https://khanovaskola.cz/o-skole>
5. <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/public-public-partnerships-p2p>

Další informace je možné získat na stránkách: www.aeduca.cz

Arrivederci Italia, ci vediamo in Lettonia

Nadpis „Dovidenia Taliansko, uvidíme sa v Lotyšsku“ by bol vhodný skôr do turistického sprievodcu alebo učebnice taliančiny. Ak ale ostaneme pri talianskom nadpise, téme vzdelávania a článok uverejníme v mesačníku Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola, dostávame sa do sféry poľnohospodárskeho vzdelávania a zároveň do reality združenia vzdelávacích inštitúcií pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka – Europea International.

Jedinečnosť združenia Europea International spočíva v tom, že nezjednocuje iba tých, ktorí zabezpečujú poľnohospodárske vzdelávanie, ale takmer kopíruje Európsku úniu v jej rozrastaní, pretože v súčasnosti má už 27 členských krajín. Zároveň sa v ňom uplatňuje i princíp rotácie, ktorá ale nie je totožná s rotáciou členských štátov EÚ. V Europea International má každá členská krajina možnosť vykonávať predsedníctvo po polročnom období.

V rámci predsedníctva je uplatňovaný princíp zjednocovania poľnohospodárskeho vzdelávania, sú prezentované špecifiká svojej krajiny pre výrobnú oblasť a tradície transformácie poľnohospodárskych produktov. Nezabúda poukázat na prepojenosť lokalít v kon-

texte ich histórie, architektúry a prírody, kde sa na krajinej tvorbe podieľajú aj poľnohospodárske subjekty. Slovenské združenie pod názvom Europea Slovakia malo možnosť v predchádzajúcich obdobiach vykonávať predsednícku funkciu už dva razy.

V tomto roku predsedníctvo pripadlo Taliansku. Povinnosťou predsedajúceho člena je i usporiadanie konferencie v závere predsedníckeho obdobia. Posledná sa konala v dňoch 16. až 17. októbra 2014 v meste Locorotondo (prov. Bari) a samozrejme kde inde ako v poľnohospodárskej vzdelávacej inštitúcii – L'Istituto Tecnico Agrario „Basile-Caramia“.

V prvý deň v doobedňajších hodinách boli v rámci programu predstavené systémy vzdelávania a získavania kvalifikácie v talianskych poľnohospodárskych školách, kde účastníci konferencie mohli v rámci diskusie predstaviť špecifiká svojich vlastných vzdelávacích programov.

Túto možnosť využila i česká delegátka Ing. J. Šrámková z Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy v Benešově. V poobedňajších hodinách bol prezentovaný miestny región počnúc udržiavaním pôvodných odrôd poľnohospodárskych kultúr až po legislatívne normy pre tradičné, regionálne a lokálne potravinárske produkty. Ich originalitu a chuťnosť mali účastníci možnosť overiť pri pracovnej večeri, ktorá bola bohatá nielen širokým sortimentom, ale hlavne spomínanými tradičnými jedlami starých sedliackych rodín, pričom v rámci večere nesmeli chýbať cestoviny „orecchiette“, pretože sú región Puglia typické.

Keďže prvý deň bol po pracovnej i časovej stránke náročný (rokovania, prehliadka výskumného centra v areáli školy, kultúrne vystúpenie žiakov z umeleckej školy), tak druhý deň bol venovaný poznávaniu regiónu. Prehliadka okolia mesta, ktoré je známe typickými historickými kuželovitými kamennými stavbami nazývanými „trulli“ a jaskyne v Castellana Grotte boli príjemným úvodom pre poobedňajšie rokovanie, ktoré poctila svojou prítomnosťou aj štátna tajomníčka Ministerstva školstva Talianskej republiky, pani Angela D'Onghia. Jednalo sa o potrebu zmeny stanov vzhľadom

dom k tomu, že došlo k ekonomickým i vzdelávacím zmenám a rozšíreniu počtu členských krajín. Práve v Locorotondo bol za ďalšieho člena prijatý štát Malta. Pri tomto hlasovaní prišlo ku kuriózne situácii.

Spomínali sme, že Európea je združením vzdelávacích inštitúcií, no nakoľko na Malte je v rámci celého štátu iba jediná poľnohospodárska škola, tak nemôže tvoriť združenie a preto došlo i k návrhu zmeny stanov. Nakoľko boli do rokovania zainteresované všetky účastnícke krajiny a zároveň bolo rokovaním verejným, tak dvaja slovenskí účastníci si svoje úlohy rozdelili. Ing. Mária Múdra – podpredsedníčka Európea Slovakia, ktorá má hlasovacie právo,

vykonávala funkciu oficiálnej delegátky. Druhý delegát sa zameriaval na prezentáciu pozitív slovensko-talianskej spolupráce v oblasti poľnohospodárskeho vzdelávania a jeho nadstavby

v rámci vedecko-výskumnej práce na stredoškolskej úrovni. Pripomenul, že v súčasnosti spolupráca s Talianskom sa rozširuje v rámci Národného projektu Tvorba národnej sústavy kvalifikácií. Toto vystúpenie bolo prezentované v závere druhého konferenčného dňa, nasledované prezentáciou Lotyšska ako následnej predsedajúcej krajiny a slávnostným odovzdaním zástavy Európea International do rúk delegátov novopredsedajúcej krajiny – Lotyšska.

Ján Piešťanský

SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku Trnava ✨

Setkání kateder rostlinné výroby v Českých Budějovicích

Setkání kateder rostlinné výroby z České zemědělské univerzity v Praze, z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, z Mendelovy univerzity v Brně a ze Slovenské zemědělské univerzity v Nitře mají dlouhou tradici. Každoročně se zástupci těchto kateder scházejí na půdě jedné ze čtyř zmíněných univerzit, přičemž se vysoké školy postupně střídají.

V roce 2014 se toto tradiční setkání uskutečnilo ve dnech 30. až 31. října v Českých Budějovicích. Zúčastnění ze čtyř univerzit se nejprve sešli v zasedací místnosti hostitelské katedry speciální produkce rostlinné (dřívější katedry rostlinné výroby a agroekologie). Katedra se v nedávné době přestěhovala do nové moderní budovy vybudované v univerzitním areálu.

Katedra speciální produkce rostlinné přesídlila do nové moderní budovy

Zúčastnění nejprve probrali pracovní program, jedním z bodů bylo skloubení požadavků na vytvoření nových společných skript s názvem Speciální produkce polních plodin. Na tvorbě rukopisu se bude podílet široký autorský kolektiv ze tří univerzit v České republice. Po občerstvení si účastníci pracovní schůzky prohlédli novou budovu s moderními laboratořemi a přístroji, kde sídlí hostitelská katedra speciální produkce rostlinné. Následovala exkurze na pokusné poličko, které má rozlohu asi tři hektary, a oběd v menze.

Zpracování ovoce v Chelčicích

Odpoledne se zúčastnění přemístili do Chelčic, kde sídlí firma Zemcheba, s.r.o. S činností podniku přítomné seznámil ředitel Jaroslav Muška. V současnosti společnost Zemcheba obhospoda-

Zástupci čtyř univerzit si prohlédli i pokusné pole v sousedství univerzitního areálu v Českých Budějovicích

ruje zhruba 350 hektarů sadů, ve kterých se uplatňuje integrovaná ochrana. Díky příznivým přírodním a klimatickým podmínkám se v Chelčicko-lhenické oblasti už po několik staletí daří úspěšně pěstovat ovoce. Již od poloviny devatenáctého století v této oblasti vysazovali stromořadí jabloní a třešní podél cest.

V současnosti největší plochu v sadech podniku Zemcheba zaujímají jabloně. Jak uvedl ředitel Muška, ročně se ve zdejších sadech sklídí kolem tří tisíc tun jablek. Z celkového množství jdou asi dvě třetiny na prodej na konzum a jedna třetina se zpracovává. Třešně zde zaujímají plochu zhruba třiceti hektarů. Dříve pěstované vysokokmeny postupně nahradily tmavé třešně na slabě rostoucích podnožích. V podniku každoročně sklízí zhruba 150 tun třešní. Ty jako jediné ovoce nezpracovávají. Kolem deseti hektarů v podniku zaujímají hrušně. Červenému rybízu využívanému k výrobě marmelád patří zhruba čtyřicet hektarů. Černý rybíz pěstovaný na přibližně deseti hektarech se používá na výrobu džemů, nápojů a sirupů. V podniku pěstují také švestky, kterých ročně zpracují asi 250 tun. V sadech rostou i višně.

Pôdohospodárska škola č. 5, roč. 77/2014–15

Brněnská růže 2014 tentokrát v duchu podzimu a adventu

V pořadí již 19. roč. prestižní floristické soutěže květinářů a floristů z České republiky Brněnská růže se uskutečnil v prostorách brněnského Konventu Milosrdných bratří 14.–16. 11. 2014.

Organizátory byly opět tradiční spolupořadatelé – Střední zahradnická škola Rajhrad, brněnské firmy Slávek Rabušic, aranžování květin a Společnost Vonekl s. r. o. zabývající se květinovými a floristickými doplňky za výrazné mediální podpory časopisu Floristika.

Odborná porota tentokrát vycházela z bohaté nabídky darů podzimní přírody, která poskytuje nepřeborný sortiment květů, plodů, trav a dalšího materiálu s přehrášlí škály zbarvení listů a z vědomí, že toto roční období je již připomínkou nadcházejícího adventního času. Proto měl tento ročník tomuto odpovídající zaměření odpovídajícího názvu „Od podzimu k adventu“ a přinesl na soutěžní den 14. 11. 2014 tuto originální soutěžní trojici úkolů.

Soutěžní trojice úkolů

Prvním bylo zhotovení podzimní dárkové vázané kytice s použitím živých květů, které musely ve výtvaru převládat s převahou podzimních květů a podzimního materiálu. Porotou nebyla povolena žádná předem přichystaná konstrukce. Doplňující materiál však mohli soutěžící zpracovat jakoukoliv technikou. Doba zhotovení byla stanovena na 70 minut.

Druhý úkol limitovaný časem 90 minut spočíval ve vytvoření adventního věnce určeného k položení o vnějším průměru maximálně 50 cm. Základní neprázdné tělo věnce z libovolného materiálu bylo povoleno si přinést již hotové, a zda při práci použijí tvůrci chvojí, záleželo toliko na jejich uvážení.

Třetí závěrečný soutěžní úkol vytyčoval vytvoření 2–4dílného paravánu o minimální výšce 160 cm a minimální šířce 120 cm a zastoupení umělých a sušených rostlin nebo alespoň jejich částí. Porota povolila tuto práci doplnit dekorativními prvky neživé přírody a mož-

nost přinést již vypracovaný podklad paravánu s použitím maximálně dvou druhů materiálů jako kupř. dřevu, kov, látku, papír apod. Zpracování, jehož časová délka nesměla přesáhnout 120 minut, bylo možné provést jakoukoliv floristickou technikou. Soutěžní propozice dále určovaly jednostrannou dekoraci paravánu.

Účastníci soutěže

Soutěž měla opět dvě kategorie – juniorskou a seniorskou. Hodnocení bylo prováděno obdobně jako v předchozích ročnících bodovacím systémem Florint ve variaci speciálně upravené pro Brněnskou růži.

Mezi juniory se představili studenti českých zahradnických škol. Své umění tu měřili včetně spolupořadatelů z Rajhradu fířisté ze Střední zahradnické a technické školy Litomyšl, Střední zahradnické školy Ostrava, SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnické a Jazykové školy České Budějovice a Mendlovy univerzity Brno, Zahradnické fakulty v Lednici. Do této kategorie vyslala soutěžící ještě firma Bohemiaseed s. r. o. Praha.

Nejúspěšnější junioři a senioři

Celkové první místo si vydobyla **Marie Krupová ze Střední zahradnické školy Ostrava** se ziskem 260,3 bodů z 300 možných. Druhé pak Monika Vencelová z Bohemiaseed s. r. o. Praha s 256,0 body a třetí byla Adéla Murinová s 236,0 body Mendlova univerzity Brno, Zahradnická fakulta Lednice.

Dle jednotlivých úkolů bylo pořadí následující. Ve zhotovení **podzimní kytice** zvítězila Veronika Krausová, Střední zahradnická a technická škola Litomyšl se ziskem 88,3 bodů ze 100 možných, druhá byla Jana Bubeníčková s 84,7 body z téže školy a třetí celkově úspěšná Monika Vencelová s 80,3 body. Tvorba **adventního věnce** přinesla první místo opět Marii Krupové ziskem 95,7 bodů ze 100 možných, druhé znovu Monice Vencelové s 90,7 body,

třetí se umístil Marek Šafář ze Střední zahradnické školy Rajhrad s 82,7 body. Zhotovení **paravánu** vyneslo první místo nejúspěšnější Marii Krupové ziskem 98,0 bodů, druhé pak Monice Vencelové s 85,0 body a třetí Adéle Murinové z lednické zahradnické fakulty Mendlovy univerzity Brno – dosáhla 76,0 bodů.

Seniorská kategorie měla soutěžící z praxe, a tak se tu představili zástupci mnohých českých zahradnických firem jako např. Jaroslav Kokeš, Dambořice, Květiny Klos Nový Jičín, Vonekl s. r. o. Brno, Miluše Huszárová, Brno, Carmen team s. r. o. Brno, Květiny Kopečná, Slavkov u Brna, Květiny Levante Praha, Jana Votrubová, Čerčany, Zahradnické centrum Brabec Brno – Modřice, Henri Design s. r. o. Sázava, Papaver květiny Kuřim, Zahradnické potřeby R. Tůma České Budějovice, Anthea Brno aj.

Celkové první místo mezi seniory získal **Jaroslav Kokeš z Dambořic** se ziskem 269,7 bodů z 300 možných. Druhá příčka patřila Kláře Vavříkové Henri Design s. r. o. Sázava s 252,7 body a třetí pak Ladislavě Sodomkové Zahradnické centrum Brabec Brno – Modřice s 252,0 body.

Jednotlivé úkoly přinesly tato umístění. V tvorbě **podzimní kytičky** získala první místo Klára Vavříková se ziskem 87,7 bodů ze 100 možných, druhé místo Ladislava Sodomková s 86,3 body a třetí Klára Záleská, firma Miluše Huszárová Brno s 83,0 body. Ve zhotovení **adventního věnce** byl nejlepší Jaroslav Kokeš s 97,0 body, druhé místo patřilo Janu Klosovi, Květiny Klos Nový Jičín s 93,7 body a třetí Ladislavě Sodomkové s 86,0 body. Tvorba **paravánu** vynesla první místo opět Jaroslavu Kokešovi se ziskem 92,0 bodů, druhé pak Kláře Vavříkové s 81,0 body a třetí Vojtěchu Čechovi, Carmen team s. r. o. Brno s 80,0 body.

Jako **absolutní vítěz 19. ročníku Brněnské růže** byl vyhlášen **Jaroslav Kokeš**, bývalý absolvent České zemědělské

akademie Mělník, vynikající florista, který pravidelně úspěšně reprezentuje Českou republiku na řadě mezinárodních aranžérských a floristických soutěžích.

Vyhlášení výsledků na slavnostní vernisáži bylo obohaceno i otevřením výstavy fotografických obrazů „Podzim na hradech a zámcích“ přední brněnské umělkyně Veroniky Skálové. Její díla v kontextu s floristickými prvky vytvořily zajímavou podívanou.

Významná tradice pro zvyšování odborné úrovně

Také tento ročník Brněnské růže ukázal zodpovědný, příkladný a zcela profesionální přístup všech soutěžících, plné využití jejich tvůrčích představ, znalostí a zkušeností, a tak práce dokonale vystihovaly atmosféru podzimu a blížícího se adventu. Umožnil také porovnat studentská aranžmá s těmi, která vytvořili profesionální pracovníci, přičemž poskytl i aktuální obraz nových trendů v oblasti floristiky. V této souvislosti přinesl rovněž poznatek neustálého zvyšování odborné úrovně studentů, kteří tohoto stupně dosahují díky stále těsnějším kontaktům škol s praxí a aktivní účasti v mezinárodních vzdělávacích projektech.

S potěšením lze konstatovat, že Brněnská růže jako významný faktor naší floristické scény založená před dvěma desítkami let předním českým floristou Bohuslavem Rabušicem, se těší neustálé pozornosti. Pozitivem je také to, že se nesoustřeďuje jen na jednu věkovou kategorii. Dává příležitost ukázat svůj um jak mladým začínajícím floristům, tak i těm starším z praxe – oslovuje i laickou veřejnost. Potvrdil to i nebylý zájem o zpřístupněné soutěžní práce na následné výstavě. Stojí ještě za zmínku, že výtěžek ze vstupného věnovali pořadatelé na péči o zdravotně postižené v Brně a Třebíči.

Ing. Jiří Ptáček, Střední zahradnická škola Rajhrad ☀

Hejnické podzimní aktivity a lednová pozvánka

Bilance na začátku nového roku

Podzim patří v každém školním roce k obdobím, kdy na hejnickém pracovišti Střední školy hospodářské a lesnické Frýdlant probíhají tradiční akce, do jejichž organizace jsou zapojeni všichni zaměstnanci školy a většina studentů.

Výstava jiřinek a soutěž mladých aranžérů v Hejnicích

Rok se sešel s rokem a chodby starodávného kláštera v Hejnicích už popáté hostily královny podzimu – jiřinky. Výstavu těchto nádherných květů už tradičně pořádala (19.–20. 9. 2014) společnost pěstitelů jiřinek Dagla ve spolupráci s hejnickým pracovištěm Střední školy hospodářské a lesnické Frýdlant a Mezinárodním centrem duchovní obnovy v Hejnicích.

A stejně jako v předchozích letech přivábily jiřinky pozornost stovek návštěvníků, kteří mohli prohlížet a obdivovat výpěstky vystavovatelů z Čech a Polska, vkusně naaranžované do jednotlivých expozic. Letošní výstavy se zúčastnilo sedm vystavovatelů, kteří prezentovali na 210 odrůd jiřinek v celém spektru barev, tvarů i velikostí.

Po slavnostním zahájení výstavy začala také již tradiční soutěž mladých aranžérů. Té se zúčastnila tříčlenná soutěžní družstva žáků pěti zahradnických škol – Česká zahradnická akademie Mělník, Střední odborné učiliště Liběchov, Střední odborná škola Liberec, Střední odborná škola Lovosice a samozřejmě družstvo pořadatelské školy, tedy Střední škola hospodářská a lesnická Frýdlant, pracoviště Hejnice.

Motto letošní soutěže „Láska kvete v každém věku“ dávalo všem zúčastněným možnost předvést svoje aranžérské dovednosti ve čtyřech soutěžních úkolech. A tak pod rukama mladých aranžérek a aranžéra vznikaly postupně svatební glamelie ke zlaté svatbě, vypichovaná miska na výzdobu zlatosvatebního stolu, prostorové aranžmá ze sesazovaných mís a jako tajný úkol věnec s podzimní tematikou.

Tříčlenná odborná porota, která posuzovala a bodovala jednotlivé práce podle předem stanovených kritérií, měla opět těžkou práci. Bylo skutečně těžké rozhodnout o vítězích mezi jednotlivými aranžemi, když jedna byla hezčí než druhá. Rozdíl v bodování jednotlivých prací byly opravdu minimální a svědčily o vysoké profesionalitě všech soutěžících. Ale všichni samozřejmě zvítězit nemohli. Přesto, že při vyhlášení výsledků byli někteří soutěžící možná trochu zklamaní, loučili se s pocitem, že strávili v Hejnicích krásný den a slíbili, že v příštím roce se opět rádi zúčastní.

Výsledky soutěže mladých aranžérů

1. Svatební glamelie ke zlaté svatbě

1. místo SOŠ Liberec
2. místo SŠHL Frýdlant pracoviště Hejnice
3. místo ČZA Mělník

2. Vypichovaná miska na slavnostní stůl ke zlaté svatbě

1. místo SOU Liběchov
2. místo ČZA Mělník
3. místo SOŠ Lovosice

3. Tajná práce – věnec s podzimní tematikou

1. místo ČZA Mělník
2. místo SOŠ Liberec
3. místo SOU Liběchov

4. Dekorace prostoru – sesazované mísy

1. místo SOŠ Lovosice
2. místo ČZA Mělník
3. místo SOŠ Liberec

Hejnický dřevorubec

Prestížní událostí je každoroční mezinárodní soutěž Hejnický dřevorubec, jejíž sedmáctý ročník proběhl ve dnech 15.–16. října. I když bylo říjnové počasí ve znamení krásného babího léta, ukázalo právě ve dnech soutěže svoji podzimní tvář, což ale nemohlo zabránit účastníkům v předvedení skvělých výkonů.

Do Hejnic se sjeli žáci lesnických škol z České republiky, ze slovenského Tvrdošína a z německého učiliště v Morgenröthe. Od středečního odpoledne se bojovalo v jednotlivých soutěžních disciplínách: kácení, kombinovaný řez, přesný řez, výměna řetězu a odvětvování. Nejúspěšnějším zástupcem hejnické školy se stal žák třetího ročníku oboru Lesní mechanizátor Tomáš Jána, který obsadil první místo v disciplíně kácení a kombinovaný řez. Současně probíhala po oba závodní dny soutěž družstev, ve které obsadili celkové třetí místo Tomáš Hájek a David Pilný, oba žáci třetího ročníku oboru Lesní mechanizátor.

Uznání a cenu za první místo si na Slovensko odváželo družstvo z Tvrdosína, druhé místo pak patřilo žákům z VOŠ lesnické a Střední lesnické školy Písek. I letos byl pro návštěvníky akce připraven doprovodný program v podobě různých soutěží pro děti i dospělé, jehož vyvrcholením pak byla ukázka Timbersportu (sportovní dřevorubectví) v podání Martina Komárka, bronzového medailisty z mistrovství světa 2013.

Svatohubertské slavnosti

Dne 7. listopadu se uskutečnily již 21. svatohubertské slavnosti pořádané frýdlantskou školou, pracovištěm Hejnice ve spolupráci s Mezinárodním centrem duchovní obnovy. Jako každý rok podpořily významně tuto tradiční akci Liberecký kraj, Agrární komora, Vojenské lesy a statky ČR s. p. a Lesy ČR s. p.

Slavnosti začaly dopoledne přivítáním hostů před budovou školy v Hejnicích a předáním bohyně lovu Diany svatému Hubertu. Odtud pak vyšel sv. Hubert v doprovodu své družiny, členů řádu sv. Huberta, psovodů, sokolníků s dravci a trubačů k základní škole, kde se pozdravil se žáky, pedagogy a ředitelem školy. Poté celý průvod zamířil k Městskému úřadu v Hejnicích, kde sv. Hubert symbolicky převzal vládu nad městem. Před závěrečným zastavením u hejnické baziliky bylo pro přihlížející připraveno malé překvapení v podobě ukázky sokolnictví, konkrétně ukázka lovu s rarohem velkým. Pak se průvod již vydal ke svému cíli – hejnické bazilice Navštívení Panny Marie. Po přivítání s místním farářem Pavlem Andršem se sv. Hubert už pouze s částí své družiny odebral do baziliky, kde proběhla mše svatá, která ukončila dopolední část slavností.

Celou slavnost je potřeba připravit v časovém předstihu a vždy se na její organizaci podílí mnoho lidí. Aktivně se účastní i studenti naší školy, kteří v průvodu jdou jako vlajkonoši, psovodi, nosiči pochodní nebo doprovod sokolníka. Slavností se účastní i družina na koních s povozy (zajišťují paní Melicharová a paní Melichová) v historických oblecích vlastní výroby.

Každý rok jsou slavnosti ukončeny večerní Hubertskou zábavou s dobrým jídlem a tancem. A jako je tomu vždy, i tentokrát bylo na zábavě k vidění pasování adeptů myslivosti sv. Hubertem.

Liberecké exkurze

Napilno měli na začátku školního roku také studenti čtvrtého, tedy maturitního ročníku oboru Ekologie a životní prostředí. Na konci září se vydali na odbornou exkurzi do Liberce. Na krajském úřadě připravil Liberecký kraj program pro žáky středních škol, jehož součástí byla také diskuse s hejtnanem a prohlídka krajského úřadu. Tato akce proběhla v rámci Dne otevřených dveří Libereckého kraje a studenti tak získali podrobné informace o státní správě a samosprávě, které využijí ve výuce.

Na další akci zaměřili studenti čtvrtého ročníku také do Liberce. V prostorách Krajské vědecké knihovny v Liberci se 22. října uskutečnila debata organizovaná Zastoupením Evropské komise v ČR. Pod hlavičkou kampaně „10 let v EU. No a co?“ se diskuse zaměřila na studium v zemích Evropské unie. Studenti se dozvěděli, jaké jsou jejich možnosti, pokud se rozhodnou žít a studovat v jiném členském státě EU.

Význam studijních pobytů v zahraničí hned na začátku zdůraznil Peter Zsapka ze Zastoupení evropské komise v ČR. Pro studenty znamená takový pobyt možnost osamostatnit se, naučit se používat cizí jazyk v každodenní komunikaci, ale také navázat kontakty se studenty z dalších evropských i mimoevropských zemí. Neméně důležitou skutečností je fakt, že studenti, kteří absolvovali například program Erasmus, mají daleko větší pravděpodobnost pracovního uplatnění.

Diskuse ale nebyla věnována pouze možnostem studia v zahraničí. Středoškoláci mohou vyjet nejen na jazykový kurz, ale zúčastnit se i odborných praxí a mají tak příležitost nejen si zvýšit úroveň praktických znalostí, ale získat přehled o tom, jak se žije za našimi hranicemi.

Rybářské závody a výlov

Žáci ubytovaní na domově mládeže mají možnost trávit část svého volného času různými sportovními nebo kulturními aktivitami, které škola nabízí. Kromě hraní florbalu a dalších míčových her, práce v keramické dílně nebo návštěvy knihovny, se mohou stát členy rybářského kroužku. Svoji činnost začal kroužek před dvěma lety pod vedením Marka Latislava. Díky činnosti kroužku si žáci osvojují znalosti z chovu ryb a rybářství.

Na konci září zorganizovali členové kroužku rybářské závody pro děti Základní školy v Hejnicích. Mezi nejčastější úlovky patřil pstruh duhový, největší úlovek měřil 32 cm, dále kapr lysec, největší úlovek měřil 41 cm, z dalších druhů ryb byl uloven siven americký, lín obecný a perlm ostrobřichý. Všem přítomným účastníkům se podařilo několik ryb ulovit a po slavnostním vyřazení vítězů byly rozděleny ceny.

V letošním roce vyvrcholila dosavadní práce kroužku akcí, na kterou všichni rybáři čekají s napětím – výlovem rybníka v areálu školy. S vypouštěním se začalo 18. listopadu v 7.00 hod ráno. Čekání na ryby bylo dlouhé, a do výlovu se kromě žáků rybářského kroužku postupně se zapojovali i další žáci školy. Samotný výlov skončil nakonec úspěšně, v rybníce byli pstruzi, kapři, líni a dokonce dva úhoři a candát. Všichni byli s množstvím vylovených ryb spokojeni. Pro rybáře i pro ryby znamenal výlov začátek zimního klidu – v tomto období přezimují ryby v nezámrazné hloubce a neměly

by být rušeny. Proto se i obracíme na obyvatele Hejnic s prosbou, aby letos na rybníku v areálu školy nebruslili.

A pozvání na závěr

Ve dnech **23. a 24. ledna 2015** se na pracovišti Hejnice koná Den otevřených dveří. Zveme všechny zájemce k návštěvě naší školy. Pedagogičtí pracovníci podají informace o jednotlivých učebních oborech a bude možné prohlédnout si prostory teoretického vyučování i dílny praktického výcviku.

HIPPOSPOL CUP 2014

Vyhodnocení seriálu žákovských dostihů

Seriál žákovských dostihů HIPPOSPOL CUP se konal na závodišti v Praze – Velké Chuchli letos již po dvanácté. Výsledky jednotlivých dostihů jsou bodovány dle klíče: 1. místo – 10 bodů, 2. místo – 7 bodů, 3. místo – 5 bodů, 4. místo – 3 body, 5. místo – 1 bod.

O vítězi a držiteli putovního poháru se rozhodlo až v posledním dostihu. V prvním dostihu dne 4. 5. zvítězila I WANT DANCE s Markétou Pátkovou, 8. 6. se konaly dva mezinárodní dostihy, kdy zvítězil BLACKANDGREEN s Nelou Jiráskovou a DARLANE s Michaelou Musialovou, 14. 9. triumfovala SUN FOR LIFE s Gabrielou Zívalovou. Pak přišel Hroudův podzim – 28. 9. zvítězil osmnáctiletý Michal Hrouda s veteránkou BARLETOU a 26. 10. s ryzákem MONTEPUCINIM.

Celkové pořadí nejúspěšnějších:

1. Gabriela Zívalová	22 bodů
2. Michal Hrouda	21 bodů
3. Michaela Musialová	20 bodů
4. Simona Molková	18 bodů
5. Nela Jirásková	15 bodů

Valerie Vyhnálková 11 bodů, Markéta Pátková 10 bodů, Barbora Szentes 8 bodů, Barbora Kotková a Michal Mach 7 bodů; Daniel Vyhnálek 6 bodů, Kateřina Hlubučková a Adam Benkő 5 bodů, Adam Eliáš 1 bod.

Zavzpomínat na žákovská léta, předat putovní pohár a další ceny přišla Ingrid Janáčková- Koplíková, vítězka HIPPOSPOL CUP 2005 a Petr Foret, vítěz HIPPOSPOL CUP 2007. Přidali také několik cenných zkušeností. Petr Foret nám potom napsal:

„Při loučení s dostihovou sezonou 2014 ve Velké Chuchli, jsem měl tu čest pogratulovat a předávat ceny těm nejúspěšnějším žákům této sezony a zároveň si zavzpomínat na svá školní léta. Je vidět, že má škola opět několik talentovaných a nadějných žáků, kteří mají předpoklady stát se úspěšnými žokeji. Věřím, že budou na sobě pilně pracovat, protože práce, zájem a obětavost k této profesi neodmyslitelně patří. Škola, na kterou rád vzpomínám, přestože se pořád vzpamatovává z loňských povodní, je na skvělé úrovni a výborně vybavena. Ať už jde o simulátory pro jízdu na koni nebo další výukové pomůcky.

Pro své žáky zajišťuje zahraniční stáže v Anglii a Francii, kde mohou vidět ty nejslavnější závodiště a tréninkové dráhy. Svoji praxi absolvují u nejlepších trenérů, získávají cenné rady od renomovaných žokejů, a to je snad ta nejlepší zkušenost... V letošní sezoně jsem měl možnost startovat v dostizích na koních ze školní stáje. Pro premiérové starty žáků jsou tyto koně naprosto ideální. Jsou to zkušení profesoři, kteří své jezdce bezpečně provedou dostihem.“

Děkujeme trenérům a majitelům, kteří do dostihů poskytli své koně a těšíme se na spolupráci při pořádání HIPPOSPOL CUPU 2015!

Ing. Marcela Sýkorová

SŠ dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli ✨

Evropský sociální fond

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

Na odborné exkurzi v Paříži

Na 50 žáků naší Střední školy dostihového sportu a Jezdeckví Praha – Velká Chuchle, kteří byli vybráni ze všech tříd oboru Chovatelství se zaměřením na dostihový sport a oboru Jezdec a chovatel dostihových koní, se v říjnu zúčastnilo zahraniční exkurze v Paříži.

Cílem zahraniční odborné exkurze byla prohlídka dostihové školy AFASEC (Association de Formation et d'Action Sociale des Ecuries de Courses) a jejího zázemí v Chantilly, tréninkového centra, dostihového závodiště a muzea koní v Chantilly, dostihového tréninkového centra Maisons Laffitte, exkurze na klusáckých dostizích na závodišti Paris – Vincennes a zhlédnutí nejslavnějších dostihů světa – QATAR PRIX DE L'ARC DE TRIOMPHE – Cena Vítězného oblouku.

V **dostihové škole AFASEC** se žáci seznámili s tamním vzdělávacím systémem, obdivovali školní areál, školní stáje a školní tréninkovou dráhu. Prošli si dostihové závodiště a největší francouzské **tréninkové centrum Chantilly**, kde je ustájeno přes 2500 koní. Centrum nabízí dostihové elitě 120 hektarů travnatých drah, 120 km písčitých drah s kvalitním pískem na vápencovém podloží, dráhu se speciálním povrchem z umělých vláken a písku, využívanou za každého počasí, dráhu pro překážkové koně. Dráhy jsou pečlivě upravovány 3–10x denně.

V Chantilly je vedle závodiště i muzeum koní a dostihová dráha, kde se běhá Prix Jockey Club (Derby) a Prix Diane (obdoba Oaks). Žáci si prohlédli zmodernizované muzeum koní, kde měli možnost vidět ukázky drezúry koní. Prohlídka zámku a zámecké zahrady v Chantilly dokreslila úžasný zážitek z tohoto nádherného kraje.

Při prohlídce moderního **klusáckého dostihového závodiště Paris – Vincennes** žáci viděli večerní klusácké dostihy i s jeho

zázemím mezi jednotlivými dostihy a mohli tak zblízka prožít dostihovou klusáckou atmosféru, která byla jedinečná.

V **Hippodrome d'Auteuil** si žáci si prohlédli obrovské **dostihové závodiště**, které je v rekonstrukci. Ve stejný den odpoledne sledovali dostihy QATAR PRIX DE L'ARC DE TRIOMPHE – Samedi, **sobotní Cenu Vítězného oblouku na závodišti v Longchamp**. V neděli odpoledne pak byli diváky nejslavnějších dostihů světa QATAR PRIX DE L'ARC DE TRIOMPHE – Dimanche, **nedělní Cenu Vítězného oblouku na závodišti v Longchamp**. Viděli výkony známých žokejů jako je např. L. Dettori, O. Peslier, C. Soumillon, G. Mossé, Y. Také, M. Ebina, K.F. Fallon, J.P. Murtagh, D. Bonilla, S. Pasquier, R.L. Moore, C.P. Lemaire a dalších. V hlavním dostihu zvítězila čtyřletá hnědka Treve z majetku šejka Al Tháního. Hnědka Treve je sedmým koněm historie, který dokázal zvítězit dvakrát v hlavním dostihu QATAR PRIX DE L'ARC DE TRIOMPHE a skvělým výkonem v cílové rovině s žokejem Thierry Jarnelem nechala za sebou 19 soupeřů.

Poslední den se žáci vydali do **tréninkového centra Maisons-Laffitte**, kde je trénováno 800 koní v ideálních podmínkách na rovinových a překážkových drahách. Je zde 90 hektarů písčivých drah a 40 hektarů travnatých drah, které jsou vybaveny automatickým zavlažovacím systémem. Trenéři mohou volit několik možností. Např. Adam Ring nabízí „velkou cestu“ – tj. 950 m dlouhou dráhu s pěti 105cm vysokými překážkami, „střední cestu“ – tj.

450 m dlouhou dráhu se čtyřmi 80cm vysokými překážkami a „malou cestu“ s pěti 70 cm vysokými překážkami. Dále dráhu s překážkami: vodní příkop, živý plot, bullfinch, zeď a další překážky pro zlepšení skokových schopností koní.

Několik let zde pracoval také absolvent naší školy, Pavel Vítek, syn jednoho z našich nejlepších trenérů Františka Vítky. Absolventka naší školy Kateřina Hájková, která v tréninkovém centru pracuje více než tři roky, nám

podrobně vysvětlila zdejší pracovní požadavky a zajímavosti, které se týkají dostihového sportu ve Francii.

Z **kulturních pamětihodností** žáci navštívili katedrálu Notre-Dame, Vítězný oblouk, baziliku Sacré-Coeur, největší muzeum světa Louvre, prošli se nejnámější ulicí v Paříži Avenue des Champs-Élysées, historickým náměstím Place de la Concorde, prohlédli si Moulin Rouge, Montmartre s obrazy pouličních malířů a obdivovali slavnostně osvětlenou Paříž i Eiffelovu věž. Procházka kolem řeky Seiny jim otevřela další pamětihodnosti Paříže včetně historických mostů.

Exkurze byla hrazena z finančních prostředků Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Praha Adaptabilita (OPPA), které naše škola získala. Žáci viděli a slyšeli mnoho užitečných a zajímavých informací z francouzského dostihového prostředí a mohli prožít přímo i atmosféru úžasných dostihů.

Mgr. Miluška Voráčková, koordinátorka OPPA

O Šemíkovu podkovu

Vrátíme-li se do uplynulého kalendářního roku, s potěšením můžeme sledovat, kolik pěkných odborných žákovských soutěží se uskutečnilo, kolik máme talentovaných žáků a dobrých učitelů, kteří je připravují.

Jednou ze soutěží, o které jsme se ještě v časopise nezmínili, byla soutěž odborných dovedností a znalostí pro žáky druhých a třetích ročníků středních zemědělských škol chovatelského oboru a jemu příbuzných. Soutěž pořádala začátkem června Střední škola dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli v Praze a navazovala na předchozí ročník, který v roce 2012 pořádala Střední škola technická Most (plánovaná soutěž v roce 2013 ve Velké Chuchli se vzhledem k povodním neuskutečnila).

V různorodých disciplínách se mezi sebou utkala tříčlenná družstva žáků České zemědělské akademie Humpolec, Střední školy technické Most a pořádající školy. Žáci si vyzkoušeli vědomostní kvíz (anatomie, fyziologie, obecná zootechnika, chov skotu) a poznávací kvíz (rostliny, krmiva, plemena skotu, prasat, anatomie) a porovnali síly v testu fyzické zdatnosti, který proběhl za mohutné podpory a povzbuzování všech zúčastněných soutěžících. Poslední zkouškou byl dovednostní test, ve kterém žáci skládali uzdečku na čas a dojili na dojícím trenažeru. Soutěž probíhala

ve dvou kategoriích – o Zlatou Šemíkovu podkovu se utkali žáci III. ročníků, o Stříbrnou Šemíkovu podkovu pak žáci II. ročníků.

Putovní pohár nakonec získali domácí žáci, a to v obou kategoriích, s nevelkým bodovým rozdílem se za nimi umístila družstva ČZA Humpolec, družstva SŠT Most se umístila na pěkném 3. místě. Všichni zúčastnění získali věcné ceny a každé družstvo dostalo sladkou odměnu v podobě dortu ve tvaru podkovy.

Již se těšíme na příští ročník!

8. ročník soutěže středních veterinárních škol

Milan Malena, šéf Státní veterinární správy (SVS), již poosmé ocenil vítězné družstvo studentů v soutěži „O cenu ústředního ředitele SVS“ a popáté tím oceněným byli studenti ze Střední odborné školy veterinární, mechanizační a zahradnické z Českých Budějovic.

Soutěž je tradičně pořádána ve Školícím středisku Státního veterinárního ústavu Praha, jež bylo zbudováno před deseti lety s přispěním prostředků programu Phare EU. Konala se ve dnech 10.–12. 11. 2014.

Osmého ročníku soutěže ve veterinárních znalostech a dovednostech se účastnili zástupci osmi středních veterinárních škol, a to z Nitra, Třebíče, Kroměříže, Košic, Benešova, Boskovic, Hradce Králové a Českých Budějovic, přičemž pořadí umístění je v opačném pořadí.

Předsedkyní hodnotitelské komise, kterou jmenoval Milan Malena, byla opět Bohuslava Tremlová, děkanka Fakulty veterinární hygieny a ekologie Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně. Společně se šéfem Státní veterinární správy Milanem Malenou se shodli, že úroveň studentů je rok od roku vyšší, nejen ve vědomos-

tech, ale zejména v celkovém vystupování a schopnosti reprezentovat svou školu.

Kromě celkového ocenění byly tentokrát uděleny i dvě ceny pro družstva a jedna pro jednotlivce: **Zvláštní cenu hodnotitelské komise za nejlepší laboratorní diagnostiku** získala škola z Hradce Králové a **Zvláštní cenu hodnotitelské komise za vynikající projev** a přispění k sebranosti týmového vystoupení a reprezentaci své školy získala škola z Košic. **Zvláštní cenu hodnotitelské komise za pozoruhodný profesionální výkon** získala Hilda Pešková z Kroměříže.

Milan Malena při hodnocení účastníků soutěže znovu zdůraznil, že základem jsou samozřejmě znalosti a dovednosti, ale významným předpokladem úspěchu, a to nejen profesního, je umění je prezentovat a i reprezentovat.

Josef Duben, Státní veterinární správa

Umístění družstev studentů v soutěži ve veterinárních znalostech a dovednostech o „Cenu ústředního ředitele SVS“

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	České Budějovice	Hradec Králové	České Budějovice	Košice	Boskovice	České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice
2	Kroměříž	České Budějovice	Hradec Králové	Hradec Králové	České Budějovice	Hradec Králové	Boskovice	Hradec Králové
3	Hradec Králové	Kroměříž	Kroměříž	Kroměříž	Nitra	Boskovice	Kroměříž	Boskovice
4	–	Nitra	Nitra	České Budějovice	Hradec Králové	Kroměříž	Hradec Králové	Benešov
5	–	Košice	Košice	Boskovice	Kroměříž	Nitra	Košice	Košice
6	–	–	–	Nitra	Košice	Košice	Nitra	Kroměříž
7	–	–	–	–	Třebíč	Třebíč	Třebíč	Třebíč
8	–	–	–	–	–	–	–	Nitra

Podzimní aranžování s nádechem adventu

Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola v Táboře uspořádala ve svých prostorách soutěž v aranžování. Soutěže pro střední školy se 20. listopadu zúčastnili žáci ze Střední školy řemeslné a Základní školy Soběslav, Středního odborného učiliště Sedlčany, Vyšší odborné školy a Střední zemědělské školy Benešov a ze školy pořádající.

Každá přihlášená škola vyslala tři soutěžící, jejichž úkolem bylo vytvořit dvě aranžmá:

1. aranžmá – vlastní originální adventní výrobek (materiály vlastní)
2. aranžmá – společně zadané téma advent (materiály k dispozici)

Na soutěž nebyly úmyslně zvány čistě zahradnické školy, které mají více příležitostí, ale zemědělské školy z blízkého okolí, které mají i zahradnickou praxi.

Proč bylo zvoleno téma podzimní aranžování s nádechem adventu? Nejasněji se k floristické akci mohla vyjádřit hlavní organizátorka soutěže a učitelka odborných předmětů Ing. Zdeňka Jankovská.

Název soutěže pojímá skutečnost, že je ještě podzim, ale už se blíží advent. Podle Ing. Jankovské chtěli adventní období trochu prodloužit. Vánoční svátky trvají jen pár dní a je škoda si ten krásný čas neužít trochu déle, beze spěchu, s pěknou výzdobou. A v tomto duchu byla soutěž také komponovaná.

I v letošním školním roce si zvolili dvě témata, první volné – na předem připravený základ soutěžící vytvoří své vlastní aranžmá, vybudované podle vlastních představ. Každý žák tak měl jiný základ, který z dovezeného materiálu na místě dotvářel – nikdo nemohl „opisovat“. Hodnocení těchto prací nebylo vůbec lehké. Druhým výrobkem byl adventní věnec na podložku, na stůl, zdobený

svíčkami. Hodnocení věnce už bylo jednodušší, nicméně i toto aranžmá z variabilního materiálu umožnilo každému tvůrci jinak pojmout daný úkol. Každý výrobek z prvního i druhého tématu se tak vlastně stal osobitým originálem.

Ve škole, doplňuje Ing. Jankovská, žáky učí a při praktické výuce vybízí, aby používali materiál přírodní, který mohou kombinovat i s umělými květinami, jakýmikoliv přízdobami. Ve volbě barev, v celkové barevnosti jsou nějaké základy, pravidla kombinace barev, jinak je ale variabilita obrovská a každý si může vybrat barevnou škálu, jak mu to nejlépe vyhovuje, a vyzdobit nejenom svůj byt, ale i pracovní prostředí, školu... Na tuto činnost v Táboře navazují každoroční adventní výstavou pro veřejnost, kde se snaží ukázat nové vzory, tendence, inspirovat návštěvníky i k vlastní tvorbě nebo alespoň k opatření si hotové výzdoby. Každý rok předvádějí něco nového z pohledu materiálu, barevnosti, tvaru...

A soutěžící se opravdu činili a hodnotící komise to vskutku neměla snadné. Nezávislou komisi tvořili učitelé školy, kteří nebyli příliš odborníky, a představovali veřejnost – „co se komu líbí“. Nicméně nad žákovskými díly se sešli i skuteční odborníci, aby si udělali i vlastní sebehodnotící závěr. Pro všechny zúčastněné byla

soutěž rovněž takové přátelské setkání lidí, kteří se zabývají stejnou tematikou, floristikou.

Floristika – práce s přírodním materiálem, s přírodninami – je v současnosti moderní a obdobné soutěže a výstavy jsou jednou z dobrých forem, jak dostat toto umění do podvědomí lidí.

Táborská škola se snaží aranžovat floristické kompozice ke každému ročnímu období, vždyť také spoustu materiálu získávají i ze své proslavené botanické zahrady (historicky druhé botanické zahrady v Čechách). Škola neopomíjí ani propagaci akcí na webových stránkách.

A vraťme se zase k samotné soutěži podzimního aranžování. Úspěšní byli všichni soutěžící. Bylo možno vidět tolik pěkných nápadů, talentu, zručnosti i snahy, trpělivosti a preciznosti. Porota se obtížně shodovala na nejlepších výtvorech, v každém dílku byla i malinká osobnost tvůrce. Nakonec jako nejúspěšnější z úspěšných si vítězné poháry odvezli benešovští žáci.

Ocenění si zaslouží i táborská škola za pečlivou přípravu! A nezbývá, než se těšit na další ročník soutěže.

Budoucnost v čistém životním prostředí

Obchodní akademie a Střední odborná škola zemědělská a ekologická, sekce zemědělská a ekologická, uspořádala dne 22. 10. 2014 vzdělávací akci pro žáky osmých a devátých tříd základních škol v Žatci.

V devíti odborných učebnách žáci druhého ročníku předváděli ukázky z výuky oblíbených předmětů, které souvisí s kvalitou životního prostředí. Na prvním stanovišti zhlédli návštěvníci prezentaci tvorby odborné práce na téma „Třídění odpadů“ a pomocí zajímavého programu si ověřili znalosti z chemie. V chemické laboratoři probíhaly analýzy kvality vody a stanovení obsahu dusičnanů ve vybraných potravinách. Učebna meteorologie poskytla informace o stavu ovzduší a koncentraci vybraných polutantů.

Mladé návštěvníky zaujala moderní učebna biologie a ochotně rozpoznávali dřeviny. Koutek živé přírody poskytl zajímavé exponáty a ukázky péče žáků třetího ročníku o jednotlivé druhy. Poutavé byly prezentace našich žáků ze studijních cest do zahraničí, prak-

tické zkušenosti z výcviku koní a programové projektování zahrad. Také minikurz podzimních aranžů zaujal děvčata i chlapce.

Vysoce odbornou ukázkou výcviku psů čtyř různých plemen, kterou předvedli žákyně prvního a čtvrtého ročníku, putování téměř sta návštěvníků skončilo. Děkujeme vedení Základních škol Petra Bezruče a Komenského Aleje v Žatci, pedagogům a žákům za návštěvu a zájem o kvalitu životního prostředí.

Ing. Helena Kopalová

OA SOŠ zemědělská a ekologická Žatec ☀

Práce na dálku – práce doma

Teleworking neboli práce na dálku, jak jsme uváděli v předchozích dvou číslech, je nový způsob organizace práce, kdy pracovník nemusí dojíždět do práce, ale může být díky informačním technologiím nezávislý na místě, kde pracuje.

Práce na dálku můžeme rozlišit na kombinaci kanceláře a domova, lokální centra, homeworking (práce doma) a mobilní teleworking. Pokračujeme v seriálu informacemi o práci doma.

Homeworking – práce doma

Homeworking představuje, jak již vyplývá z názvu, situaci, kdy člověk pracuje doma a případně navštěvuje své klienty. Tato práce z domova se nejčastěji vyskytuje ve dvou variantách:

- Pracovník je část pracovní doby doma, ale určitou část dne tráví navštěvováním zákazníků a zaměstnavatelů. Nejčastějšími zástupci takových profesí jsou např. zeměměřiči, kontrolori, agenti nemovitostí a jiní. Tito pracovníci tráví doma zhruba jen 30 % pracovní doby a většinu doby tráví na cestě ke klientům a při práci u nich. Pro tyto profese je ovšem v dnešní době v některých případech vhodnější mobilní podoba práce na dálku.
- Pracovník pracuje výhradně doma a jde o činnosti typu: vstup dat, tvorba textů, překlady apod. Tento typ práce je vhodný především pro ty, kteří z nějakého důvodu nemohou opustit domov. Mohou to být např. ženy na mateřské dovolené nebo tělesně postižení. Výhoda tohoto stylu práce spočívá především v možnosti pracovat doma a ušetřit tak čas, který by bylo nutno věnovat cestě do práce.

Homeworking mohou také využívat lidé na venkově, kde je menší nabídka práce. Tento způsob práce je vhodný především pro kvalifikovanou pracovní sílu. V případě méně kvalifikované pracovní síly je zatím možností jen velmi málo.

Práce na dálku může zlepšit produktivitu práce. Pro zvýšení produktivity jsou důležité tyto faktory:

- Čas, který by musel být věnován dopravě, bude využit na práci.
- Práci doma je ušetřen čas, ve kterém by za normálních okolností zaměstnanec nepracoval, např. při různých prostojích.

Tradičními důvody zaměstnavatelů pro využívání zaměstnanců na dálku (především homeworking) je perspektiva redukce fixních nákladů, např. náklady za topení, světlo a náhrady za dopravu (v mnoha zahraničních firmách je zaměstnancům přispíváno na dopravu do práce). Proto dnešní trend je umožnit pracovníkům

pracovat doma a společnosti jim platí některé náklady. Ve většině případů firmy ušetří finanční zdroje.

Převážně v období recese mají zaměstnavatelé problémy se zaměstnáním pracovníků, kteří mají nějakou neobvyklou profesi. Využitím teleworkingu je možno tyto problémy řešit pružněji. Podobným způsobem je možno zaměstnávat např. tělesně postižené, kteří nemohou dojíždět do práce.

Práce na dálku (doma) je obzvláště vhodná pro ženy na mateřské dovolené. V této době žena ve většině případů na dlouhou dobu přeruší práci, aby se věnovala svému dítěti. V době mateřské dovolené ztrácí kontakt se svým pracovištěm, a o to má větší problémy při návratu, nehledě na určité zhoršení finanční situace. Tohoto období se obávají jak ženy, tak někteří zaměstnavatelé, protože jim odchází na velmi dlouhou dobu zaškolená pracovní síla a nastává problém, jak za ni zaměstnat náhradu, která by byla ochotna nastoupit jen na dobu určitou. Zaměstnavatel má totiž povinnost zaměstnankyni po skončení mateřské dovolené znovu zaměstnat.

Přechod na práci na dálku zajistí pracovníci určitý příjem a zaměstnankyně neztratí svoji odbornost. Tento postup je možný zejména u pracovníků, které mají vysokou kvalifikaci, a zaměstnavatel se vyplatí investovat do vybavení pro práci doma, pokud zaměstnankyně není dostatečně vybavena (osobní počítač, připojení k internetu, tiskárna atd.).

Podobné výhody jako u mateřské dovolené mohou nastat v případě nemocenské. Za určitých podmínek je možné, aby zaměstnanec pracoval v době nemoci; práce ovšem nesmí ohrozit jeho zdravotní stav, a proto je nutné konzultovat tuto eventualitu s lékařem. Pracovník musí být pro takovou možnost náležitě motivován.

Pracovník na dálku může v případě potřeby ušetřit některá vydání z rodinného rozpočtu, a to zejména za dopravu na pracoviště (tato částka nemusí být důležitá, ale při dlouhodobé práci může být významná). Pokud se přestěhuje do lokality, kde má menší náklady na bydlení, ušetří i v tomto ohledu.

Pracovníci na dálku jsou někdy hůře placeni než jejich kolegové, kteří pracují standardním způsobem. Zejména ženy, které pracují doma, mají mnohem menší příjem.

Pracovníky na dálku je možno rozdělit do tří skupin podle příjmu:

1. Velmi dobře placení pracovníci, převážně muži, kteří mají vysoké vzdělání a nejčastěji kombinují práci doma a v kanceláři. Jsou to především vedoucí pracovníci a konzultanti.
2. Dobře placení pracovníci, a to převážně ženy. Tito pracovníci mají také dobré vzdělání a pracují jako programátoři, auditoři nebo právní poradci.
3. Převážně ženy, které jsou méně placeny, mají základní nebo střední vzdělání a vykonávají pomocné kancelářské práce.

Práce doma může být příčinou konfliktu mezi pracovní činností a rodinným životem nebo tento již existující konflikt může ještě prohloubit. V minulosti lidé pracovali doma více a práce doma byla těsněji svázána s rodinným životem. Již od 19. století většina pra-

covníků – mužů začala odcházet do práce mimo domov. V případě práce na dálku by takoví pracovníci zůstávali doma a celodenní kontakt s rodinou by mohl zavdat příležitosti k větším konfliktům, než když jsou si členové společné domácnosti poměrně vzácní.

Dalším příkladem takového konfliktu může být postavení ženy v domácnosti, která se stará o své děti a přitom pracuje na dálku. Pro tuto ženu může být velkým problémem rozdělit čas a koncentraci na práci na dálku, domácí práce a výchovu dětí.

Tak, jako je pro pracovníky na pracovišti důležité mít dobré vztahy se svými spolupracovníky, je v případě domácí práce důležité mít pochopení členů společné domácnosti.

Dokončení v dalším čísle – Mobilní teleworking

Mgr. Pavel Sládek, Ph.D., ÚZEI Praha ✨

Vzdělávací akce pro poradce

Jedním tematických úkolů, které řeší Zemědělské poradensko-vzdělávací centrum a Knihovna Antonína Švehly, oddělení Poradenství a vzdělávání Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, je Zemědělský poradenský systém ČR jako součást evropského Farm Advisory System (FAS). Tento úkol zahrnuje rovněž přípravu prioritních vzdělávacích akcí pro privátní poradce zapsané v Registru poradců MZe.

Privátní poradci v rámci plnění svého vzdělávacího programu absolvovali v druhém pololetí loňského kalendářního roku řadu školení, kde zazněly přednášky (v uvedených termínech) k následujícím tématům:

- 19. 6. 2014 – Tématem prvního semináře byla **integrováná ochrana rostlin – rostlinolékařství a rostlinná výroba**. Semináře se zúčastnilo 64 poradců.
- 17. 9. 2014 – Na druhém semináři byla probírána **živočišná výroba** za účasti 65 poradců.
- 25. 9. 2014 – Další seminář, kterého se zúčastnilo 52 poradců, byl zaměřen na **rostlinnou výrobu**.
- 9. 10. 2014 – Na seminář věnovaný **ekologickému zemědělství, ochraně přírody a krajiny** přišlo 45 poradců.
- 23. 10. 2014 – Na seminář k **optimalizaci hospodaření zemědělského podniku a energetickému využití agrárních produktů** přišlo 34 poradců.
- 20. 11. 2014 – Seminář **Program rozvoje venkova 2014–2020** proběhl za účasti 68 poradců.
- 27. 11. 2014 – Poslední seminář na téma **lesnictví** se konal za účasti 46 poradců.

Na většině seminářů vystoupil Ing. Josef Dvořák z ministerstva zemědělství, který představil koncepci poradenského systému 2015+. Další příspěvky byly zařazeny podle zaměření poradců. Na některých akcích byla také představena Knihovna Antonína Švehly.

Každého semináře se zúčastnilo okolo padesáti poradců, jejichž účast na těchto seminářích je důležitá pro jejich akreditaci. Na semináři si poradci vyslechli obvykle sedm přednášek ze své oblasti, lektory byli odborníci z těchto institucí: Ministerstvo zemědělství, Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Výzkumný ústav živočišné výroby, Výzkumný ústav zemědělské techniky, Výzkumný ústav rostlinné výroby, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, Česká zahradnická akademie, Česká společnost rostlinolékařská a Státní zdravotní ústav Praha.

Na základě dotazníkového šetření lze konstatovat, že účastníci byli spokojeni s organizačním zajištěním, poskytnutými informacemi a především s úrovní lektorů. Poradci nejvíce ocenili prakticky orientované přednášky ze svého oboru, které byly ve většině případů hodnoceny výše než přednášky obecného rázu.

Obdobné semináře budou pokračovat i v následujících letech na stejném nebo podobném základě.

Mgr. Pavel Sládek, Ph.D., ÚZEI Praha ✨

Výstavy a veletrhy únor 2015

DANUBIUS GASTRO

22. mezinárodní veletrh gastronomie

29. 1. – 1. 2. 2015

Bratislava – Incheba

POLOVNÍCTVO A ODDYCH

22. mezinárodní specializovaná výstava

29. 1. – 1. 2. 2015

Bratislava – Incheba

AGROFARM

Mezinárodní veletrh technologií a systémů pro intenzivní živočišnou výrobu

3.–5. 2. 2015

Moskva, Rusko

ANIMALIA

Veletrh technologií a systémů pro intenzivní živočišnou výrobu

5.–8. 2. 2015

Istanbul, Turecko

ŽIVÁ EXOTIKA 2015

Setkání přátel přírody

7. 2. 2015

Výstaviště Praha – Holešovice

RegioAgrar BAYERN

Regionální zemědělský veletrh

10.–12. 2. 2015

Augsburg, Německo

AGRO ANIMAL SHOW

Zemědělství a lesnictví, chemický a farmaceutický průmysl

11.–13. 2. 2015

Kijev, Ukrajina

BioFach

Mezinárodní veletrh bio technologií, bio potravin a bio produktů, zemědělské zásobování a obchod

11.–14. 2. 2015

Exhibition Centre Nuremberg, Norimberk, Německo

FOR FISHING

6. rybářský veletrh

12.–15. 2. 2015

PVA Expo Praha

AGROEXPO EURASIA, ANIMALEXPO

Mezinárodní veletrh zemědělství, zahradnictví a chovu zvířat

12.–15. 2. 2015

Izmir, Turecko

LiGNA BOHEMIA

12. mezinárodní kontrakční a prodejní výstava strojů, nástrojů, zařízení a materiálů pro dřevozpracující průmysl

19.–21. 2. 2015

Výstaviště Lysá nad Labem

ŘEMESLA

21. národní výstava tradičních řemesel, veletrh odborných škol a učilišť

19.–21. 2. 2015

Výstaviště Lysá nad Labem

SIA – Salon International de l'Agriculture

Mezinárodní zemědělský veletrh

21. 2. – 1. 3. 2015

Paříž, Francie

SIMA – SIMAGENA – SIMAVIP

Mezinárodní veletrhy zemědělských strojů a technologií

22.–26. 2. 2015

Paříž, Francie

TECNOVID, ENOMAG

Výstava vinařství

24.–27. 2. 2015

Zaragoza, Španělsko

BioEnergy

Mezinárodní veletrh pro obnovitelné zdroje energie

25.–27. 2. 2015

Cremona, Itálie

GARDENIA

Zahradnictví, zahradní architektura

26.–28. 2. 2015

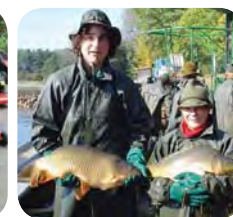
Poznaň, Polsko

FISHING SHOW Carp & Spinning

10. mezinárodní výstava rybářských potřeb

28. 2. – 1. 3. 2015

Výstaviště Expo Center Trenčín

Proč se na Cejlonu pěstuje čaj a ne káva

Na ostrově Cejlon (Srí Lanka) se dlouhá léta pěstoval kávovník arabský (*Coffea arabica*). S pěstováním kávovníku se začalo samozřejmě v Etiopii, odkud se rozšířil do Arábie, nejdříve snad do Jemenu.

Do Indie se kávovník dostal podle legendy až v 17. století, kdy jeden muslimský sufijský světec jménem Baba Budan propašoval kávová semena z Jemenu do města Maisúr v Karnátace, v jihozápadní Indii. Kávovník tam pěstovali v horách Chandragiri, kávu dodnes tato oblast produkuje, např. Baba Budan Blend (směs Baba Budan). V Indii se kávovník pěstuje nejen ve státě Karnátaka, ale i ve státech Kérala a Tamilnád.

V 18. a 19. století byla káva natolik cenný artikl, že Holanďané a Britové zakládali plantáže kávovníků všude, kde to bylo možné. Nizozemci založili plantáže kávovníku na Cejlonu (snad od roku 1796), v indické oblasti Malabara a pak také v Indonésii na Jávě. Později Cejlon převzala britská Východoindická společnost od Nizozemců, v roce 1802 se stal britskou korunní kolonií. Na ostrově byly káceny lesy a zakládány plantáže kávovníku hlavně od roku 1842, v letech 1830–45 bylo pěstování velmi úspěšné, nejvíce plochy plantáže zabíraly snad v roce 1860.

Pěstování kávy a později čaje na plantážích se dodnes projevuje v náboženských a politických problémech Srí Lanky. Původní obyvatelé ostrova, Sinhálci (buddhisté), nechtěli na plantážích pracovat. Britové situaci vyřešili dovezením pracovních sil, Tamilů (hinduisté), z pevniny, z jižní Indie. A na náboženské a národnostní spory bylo zaděláno.

Ale už v roce 1869 ničila úroda kávy plíseň. Od roku 1870 se v Indii a na Cejlonu produkce kávy snížila, v roce 1877 byly plantáže ještě výnosné. Ředitel botanické zahrady v Peradeniyi na Cejlonu, entomolog a botanik G. H. K. Thwaites (1811–1882) našel na spodní straně listů kávovníku oranžovočervené skvrny (tzv. kávová rez *Hemileia vastatrix*). Upozornil na nebezpečí plantážníky, ale ti ho nebrali vážně. Kávová rez se rozšířila a následovala likvidace plantáží, dřevo kávovníků se v Británii používalo na nohy u čajových stolků. Ale zatímco v Indii se kávovník pěstuje i dnes, na Srí Lance už ne.

Kde všude se káva pěstovala? Protože byla populární, existovaly dokonce pokusy pěstovat kávovník v Evropě – ve Francii poblíž Dijonu. To samozřejmě v evropských klimatických podmínkách nemohlo fungovat. A tak Francouzi využili svou zámořskou kolonii – Martinik. S tímhle nápadem přišel námořní důstojník De Clieru, který po několikátém pokusu o transport sazenic kávovníku na Martinik uspěl. Ale v 19. století plantáže v Karibiku – díky zániku

otroctví a konkurenci kávovníkových plantáží v Brazílii – ztratily svůj význam.

Semena čajovníku se dostala na Cejlon do botanické zahrady v Peradeniyi už v roce 1839. Pocházela z botanické zahrady v Kalkatě a byla to horská varieta čajovníku čínského objevená v severovýchodní Indii, v Asámu. Později bylo na Cejlon dovezeno dalších 200 sazenic. Také byly pro vegetativní množení v roce 1841 přivezeny řízků čajovníku z Číny. Ředitel botanické zahrady založil v roce 1861 pokusné plochy čajovníku čínského i asámského na cejlonské centrální vysočině v nadmořské výšce 1800 m n. m., sazenice byly předpěstovány z vlastních semen. Byla to ochrana proti zavlečení houbového patogenu *Exobasidium vexans*, který prostupuje bílým myceliem mladé listy čajovníku. Asámskému čajovníku se daří až do nadmořských výšek 2440 m n. m.

O komerční zavedení pěstování čaje na Cejlonu se zasloužili také bratři Wormsové pocházející z Německa a Rakouska, příbuzní Rothschildů. Přicestovali v roce 1841 na Cejlon a koupili si tam půdu. Pěstovali nejen kávu, ale i čaj. Své plantáže prodali už v roce 1865. Čajovník byl tedy na Cejlonu pěstován už kolem roku 1860, ale tehdy čaj ještě málokoho zajímal, káva měla přednost. Další pokusy s pěstováním čajovníku proběhly na plantáži vedené Jamesem Taylorem. Ten získal semena z botanické zahrady v Peradeniyi a čajovník mu sloužil na kávovníkové plantáži jako živý plot. Později, v roce 1867, založil menší samostatnou čajovníkovou plantáž. Vzorky čaje z této plantáže poslal v roce 1871 do Londýna a tam byly shledány kvalitními.

Také ostatní majitelé plantáží zkusili pěstovat čaj, ale obvykle nevydrželi. Opravdový úspěch cejlonského čaje je spojen se jménem britského (skotského) obchodníka Thomase Liptona (1848–1931), který navštívil Srí Lanku a začal obchodovat s Jamesem Taylorem. Lipton v letech 1889–1890 odkoupil čajovníkové plantáže a dodnes tato firma reprezentuje kvalitní cejlonské čaje. James Taylor se dožil úspěchu svého nápadu pěstovat čaj, zemřel v roce 1892.

Kávovníkové plantáže celého světa dnes trpí kávovou rzí, ztráty mohou být až 70%, i když obvyklé je 15–20%. Na mnoha místech dřívějšího pěstování kávy, nevhodných pro čajovník, byly plantáže kávovníku nahrazovány plantážemi kaučukovníku.

RNDr. Jana Möllerová, Praha ✨

Z cesty k vrcholné vědecké zemědělské instituci u nás I. část

„Ještě v druhé polovině 18. století byla nauka hospodářská na naší pevnině snůškou známých a bezduchých receptů, vyzdobenou vybájenými obrazy fantasmie“ (František Farský, 1914)

„Ustavující schůze naší vrcholné vědecké zemědělské instituce – Československé Akademie Zemědělské – se konala dne 28. prosince 1924“ (Edvard Reich, 1924)

Dvě kusé zprávy, které se týkají dvou různých událostí v našem zemědělství, které od sebe dělí necelá dvě staletí! Historicky nedlouhá doba! Stačila však k tomu, aby v daném oboru došlo k podstatným změnám. „Starý svět“ se zhroutil, nastupoval jiný. Prvky onoho „nového světa“ se objevovaly samozřejmě s předstihem – především ve vrchnostenském zemědělství. Feudálové měli nepoměrně větší možnost je včas zaregistrovat a nové situaci se postupně a pružněji přizpůsobit. Poddanský venkov tyto zásadní změny vnímal v míře podstatně menší a jeho možnosti na ně jakkoliv reagovat byly zcela minimální. Nicméně i tam tyto signály k pozvolnému probouzení přispěly. K plnému procitnutí prostého zemědělce došlo v roce 1848 a v letech následujících...

Jedno z mnoha moudrých přísloví nás vybízí: „Jdi stále dopředu, ale občas se zastav.“ Důvodů, kdy by se i v zemědělství slušelo na chvíli se zastavit – a popřemýšlet – je nepočítaně. I to devadesáté výročí vzniku Československé akademie zemědělské, které jsme si na samém konci minulého roku připomněli, tím důvodem pro mnohé může být. Mimo jiné i pro naše zemědělské školství – i pro to střední a nižší!

Než se ale zaměříme na ony události, kdy se naše zemědělství (tehdy polní hospodářství) postupně vymaňovalo ze zajetí staletých tradic a velmi zvolna zrál po stránce věcné i jazykové, dovolujeme si připomenout jednu záležitost z oblasti terminologie.

V textech ze starší doby tam, kde dnes používáme termín „zemědělec“ a odvozeniny, nacházíme termín „hospodář“ a odvozeniny. Není to chyba tisku či autora! Tak tomu po dlouhá staletí skutečně bylo! „Zemědělství“, ačkoliv je podle některých jazykových odborníků starým pojmem slovanského původu (zaznamenán již v písemných dokladech z 10. století), ve středověku používán nebyl. Běžné bylo označení „polní hospodářství“. To zahrnovalo „vorbu a držení luk“. „Chování“, „držení“, nebo také „hlídání dobytka“ bylo vesměs vedeno odděleně – s označením také dobytčářství, pastevectví apod. Samostatnou a poměrně širokou oblast tvořilo „hospodářství domácí“.

Autoři se rozcházelí, co sem zařadit, jednotní ale byli většinou v tom, že to byla oblast jaksi mimo, která se hodila „spíš pro ženské“. Kromě drobného domácího zvířectva bylo sem řazeno kupříkladu zahradnictví. „To je zvláštní kunst, o kterém každý obecný člověk, kdo k tomu chuť má, a svůj zbytečný čas tím vyplnit žádá za dobré slovo a za sklenici piva, od nejbližšího vrchnostenského zahradníka se může dát poučiti.“

Takovéto doporučení místo obšírného pojednání najdeme v „Krátkém poučení o hospodářství polním pro obecný lid“ z roku 1816, jehož autorem (v němčině) je „selský baron“ Josef František Puteani (1749–1836), majitel statku Soutice nad Želivkou (do češtiny přeložil Antonín Puchmajer, 1817). Jiný autor „učebnice pro prostého rolníka“ z roku 1835 Vojtěch Šwippel (Schwippel, 1791–1875, původem z Jankovic u Teplic, získal doktorát na Karlově univerzitě a zde také jeden rok vedl katedru filosofie, převážnou část profesní kariéry strávil ve službách fúrstensberského panství) k domácímu hospodářství řadil také pečení chleba, dělání vína, mestu (moštu), másla, sýra atd.

První „úřední“ podněty k povznesení polního hospodářství

Po staletém stereotypu v našem zemědělství zaznamenáváme v období osvícenství první oficiální snahy o jeho povznesení. A to přímo z nejvyšších míst! Důvodů bylo patrně víc, ale zřejmě nezapomenutelným impulsem byla také starost o naplňování státní pokladny, neboť zemědělství bylo stále pro ni tím hlavním zdrojem!

Česko-rakouská kancelář vydala 23. července 1767 dekret, jímž královna ukládala českému guberniu, aby se postaralo o zřízení zemědělské společnosti podle vzorů společnosti štyrské a korutanské. Společnost zahájila oficiálně svou činnost 1. ledna 1770 pod názvem Gesellschaft des Ackerbaues und der freien Künste im Kgr. Böhmen.

Používalo se především tohoto německého označení, český název byl různě modifikován, nejčastěji jako Společnost orby

a svobodných umění v Čechách. Roku 1788 byla reorganizována a přejmenována na C. k. Vlastenecko-hospodářskou společnost v království českém – K. k. ökonomisch-patriotische Gesellschaft im Kgr.Böhmen. (Roku 1872 byla „pro překročení zákona“ zrušena. Rok na to vznikla její nástupkyně Zemědělská rada pro království České. Tento název oficiálně platil v letech 1873–1918, poté 1919–1939 Zemědělská rada pro Čechy, 1939–1942 Česká zemědělská rada.)

Vzdělanost měla být tím klíčem, který by otvíral cestu pokroku

V intencích tehdejší politické reality primárním předmětem jednání Vlastenecko-hospodářské společnosti (VHS) byly záležitosti zemědělství vrchnostenského.

Již na prvním schůzi se její členové shodli na tom, že jejich „nejupřímnější snahy“ se minou účinkem, pokud si „hospodářští úředníci“ neosvojí „důkladnější znalosti o předmětech svého povolání“. Z toho vyplynul záměr provést povinnou imatrikulaci těchto pracovníků spojenou s náročnou odbornou zkouškou. Podle výsledků pak vyřadit ty neperspektivní a na jejich místa vybrat nové, schopnější a následně pak všem dát možnost kvalitního odborného vzdělání.

Hospodářské vzdělání bylo tedy nejen potřebné, ale „nepostradatelné“. Po několikaletém úsilí se VHS podařilo prosadit zřízení **Stolice polního hospodářství při Karlově univerzitě v Praze**. Prvním profesorem „polního hospodářství“ byl jmenován **Josef Ignác Butschek** (1741–1821). Pocházel z Příbora na Moravě, vystudoval práva ve Vídni. Historicky první přednášku o polním hospodářství na půdě naší vysoké školy přednesl 3. února 1777 v Klementinu. Vyslechlo ji osm posluchačů. V průběhu studijního roku přibýli ještě čtyři, takže absolvovalo 12 posluchačů. V dalších letech zájemců nepřibývalo, naopak! V roce 1779 se jich přihlásilo pět, v roce příštím tři, roku 1781 opět jen pět. Následky byly nepříjemné, ale pochopitelné: císař Josef II. výnosem ze dne 24. srpna 1781 Stolicí polního hospodářství v Praze zrušil. K těmto koncům přispěla patrně i původní představa „vyšších míst“, že postačí, vstoupí-li přednášející svým posluchačům „některé základy věd kameralních a politických, pokud jich třeba na venkově“.

Škoda! Vlastenecko-hospodářská společnost navrhovala zřejmě vhodnějšího kandidáta **Jana Mehlera** (1739–1809), ten ale v dané době neměl ve Vídni dostatek vlivných přímluvců. Byl to sice také

absolvent právnických studií, ale zemědělství věnoval hlouběji a dlouhodobě. Znal nejen dobře jeho stav u nás, ale i ve vyspělých evropských zemích (procestoval Německo, Holandsko, Francii, Anglii). Později úspěšně působil jako hospodářský inspektor několika panství.

„Stolice polního hospodářství“ zahajuje podruhé

Po sedmi letech, 1. 10. 1788, na naléhání VHS byla Stolice obnovena. Byl to v té době v celém mocnářství „toliko jeden, jediný stánek toho druhu“ (Lambl J. B., 1891). Vedení „Katedry“ bylo na základě výsledků konkurzu svěřeno, nově jmenovanému profesorovi všeobecného přírodopisu a technologie Karlovy univerzity, **MDr. Josefu Antonínovi Schönbauerovi** (1737–1807). Tento rodák z Liberce vedle svého oboru – medicíny – věnoval se zemědělství dlouhodobě a se zaujetím. Určitou dobu i hospodařil na vlastním statku.

Po příchodu na fakultu naskytla se mu možnost podílet se na experimentální činnosti. Úzce spolupracoval s profesorem „bylinoznalství a lučby“ Karlovy univerzity **MDr. J. G. Mikanem**. (Titul MDr. je správný: dnešní titul MUDr. – z latinského medicinae universae doctor – doktor veškerého lékařství – byl zaveden až v roce 1872, do té doby bylo označení nejednotné, například MD, MDr...).

„Působením obou prováděny pokusy vegetačné s různými druhy jetele a vojtěšky... Zajímavými vždy dále zůstanou výzkumy profesora J. B. Mikana o hnilobě bramborů. Výzkumy podniknuty za účelem šířící se nákazy v létech 90tých po celé zemi české, avšak neměly jako nynější studie pozitivních výsledků. Založením botanické zahrady (1775) a chemické laboratoře (1785) při universitě prof. Mikanem dán byl nový ráz v pokusnictví v Čechách. Vidíme též jasně, že již tvořivý duch presidenta hospodářské společnosti hraběte Josefa Canala za spolupůsobení prof. F. V. Schmidta roku 1793 zbudoval prvou vegetačnou a fyziologickou stanici českou v zahradě za Koňskou branou (Canálka).

Památným úkazem pro naše polaření jest, že hrabě Canal a prof. Schmidt pěstovali první burák za účelem poznání výroby cukru. Pilné experimenty obou těchto nadšených pionérů českého pivovarnictví nezůstaly bez povšimnutí; členové VHS s účastenstvím naslouchali výmluvným slovům Schmidtovým ve dvoraně vegetačné budovy a sami činili pokusy o možnosti pěstování buráku v půdách českých.“ (Stoklasa, J., 1891)

Podílet se na této činnosti či být v kontaktu s těmito osobnostmi bylo nepochybně pro případného příštího profesora polního hospodářství velmi cenné!

MDr. Josef Bohumír (Godefridus) Mikan (1742–1814) byl tehdy jedním z nejváženějších členů lékařské fakulty. Po studiích ve Vídni a tříleté praxi v Teplicích byl v roce 1773 povolán do Prahy, kde dva roky přednášel chemii a botaniku jako mimořádný předmět. Roku 1775 byla pro zmíněné předměty zřízena řádná Stolica a on postaven do jejího čela. V témže roku založil botanickou zahradu, o deset let později chemickou laboratoř. Zemědělství mu bylo natolik blízké, že od roku 1777 se stal členem VHS.

MDr. František Schmidt (1764–1814), profesor biologie, od r. 1793 experimentální fyziky a matematiky na univerzitě Karlově, od roku 1794 řádný člen VHS a v letech 1809–14 její sekretář. Zajímal se o širokou problematiku, která se dotýkala zemědělství, podílel se na počátečních výzkumech, jak získat cukr z řepy. Předčasná smrt nedovolila víc!

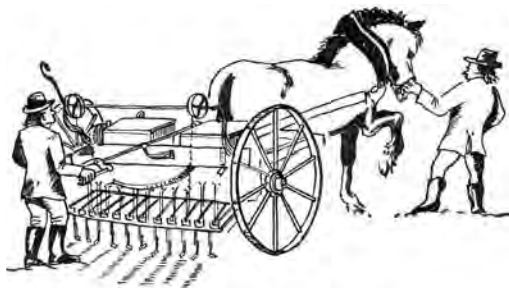
Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová ✨

Staří hospodáři byli šťastnější?

„Jsou lidé, jižto v prostotě ducha svého tvrdí, že naši otcové a dědové – staří čeští hospodáři – kráčíce ve stopách předchůdců a nevyšinouce se z cest těmito naznačených, byli šťastnější – a neznajíce požadavků vyšších v pokoji a hojnosti žili. Ti, jenž takto soudí, málo vědí o životě předků, ba ani ponětí nemají o utrpeních a nesnázích, jakým podléhal lid venkovský, neřku-li před staletími, ale i nověji – před desetiletími“, píše se v Hospodářských novinách z roku 1862.

Je to téma, které se přetřásalo, přetřásá a zřejmě přetřásat bude – bez spolehlivého závěru. Je vůbec nějaký hodnověrný závěr možný? Víme o všech těch „neznámých“, které by bylo třeba vzít do úvahy?

Kantor, kronikář starobylé pamětní knihy škol krounských (Krouná u Skutče, dříve také Krovná, pak Krouna – obec v okrese Vysoké Mýto, později v okrese Hlinsko, ještě později v okrese Chrudim), zažil a popsal za své dlouholeté kronikářské praxe řadu příkladů, které problematičnost

zmíněného srovnávání jen potvrzují! V následujících řádcích uvádíme dva z nich:

„Roku 1829 z Velikého pátku v noci na Bílou sobotu stalo se hřímání silné, blýskalo se strašlivě a mezi tím černé oblaky se protrhly a tak silně pršelo, až voda z lesa dříví brala. V spanilém Pilském rybníce celá hráz na šířku se strhala a uprostřed až do paty protržena byla. Do země na pár sáhů hlubina od vody vymlela, až hrůza obkličovala jen z podívání. Stodoly, chlěvy s dobyt看, stáje s vozy, špejchary s obilím, klády a trámy po vodě plouly, do sednic voda okny tekla. Luka kamením a neřestí až na dva lokte zvýši zanesena byla, role pobrané, splavy strhané, mosty zbořené po ochlápání vodě byly k spatření. Žádného pamětníka není, aby tak velikou vodu byl zde viděl.

Od té doby ten tak krásný rybník nikdy více k správce nepřichází a stal se vydatnou rolností a lučinami.“

O 13 roků později, 1842, psal v téže kronice o neméně krutém jevu opačném: „Toho roku lidé pohodlně zaseli. Za celé jaro přišly jen dva deště. Tím se náramné sucho stalo, takže nejsilnější cisterny, potoky, prameny a rybníky přeschly, že téměř vody nikde nebylo. Živočichové vodní zemřít museli. Toto sucho přineslo drahotu. Nikde se semlíti nemohlo, po potlačení hladu museli lidé sami mlejný tahati a tak obilí mletí.

Toho roku započaly žně okolo sv. Jakuba a v krátkém čase byly skončené. Bylo zvláště málo ovsa, brambor, žádné zelí ani řepa, skrovné lny a otavy žádné. Luka byla jako ohněm spálena a drn praštěl pod nohama, když se na něj šláplo. Dobytek se nemohl pástí, protože zhubl se a žádného užítu lidstvu neposkytoval. Toho roku všechna domácí drůbež silně hynula, mnohé hospodyně až na poslední kus. Štěpová jablka byla o polovic lacinější než zemská.

Ten rok napořád se jak malé tak odrostlé děti osypaly, též i někdo za tou příčinou umřel. Že ten rok se příliš málo bramborů urodilo, též nikde k dostání nebyly, tak se mezi lidem hlad rozmohl.“

(Od Trstenické stezky, ročník VI., číslo 10. rok 1926/27, str. 160: V. Santholzer.)

Poznámka: špejchar = sýpka, obilnice; cisterna (z latinského cisterna) = nádržka vodní, vyhloubená nádrž na vodu v bezvodých krajinách; štěpová jablka = stromová jablka; zemská jablka – brambory, erteple (německy – r Erdapfel = brambor, zemek).

-fn- ✨

Redakční rada

Mgr. Otakar **Březina**, Česká zemědělská akademie v Humpolci

Ing. Ludmila **Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR

Ing. Petr **Hienl**, Místní akční skupina Mladá Vožice

PhDr. Aleš **Hradečný**, Praha

Ing. Zorka **Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha

Ing. Emil **Kříž**, Ph.D., Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha

doc. PhDr. Dana **Linhartová**, CSc., Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno

Ing. Václav **Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR